

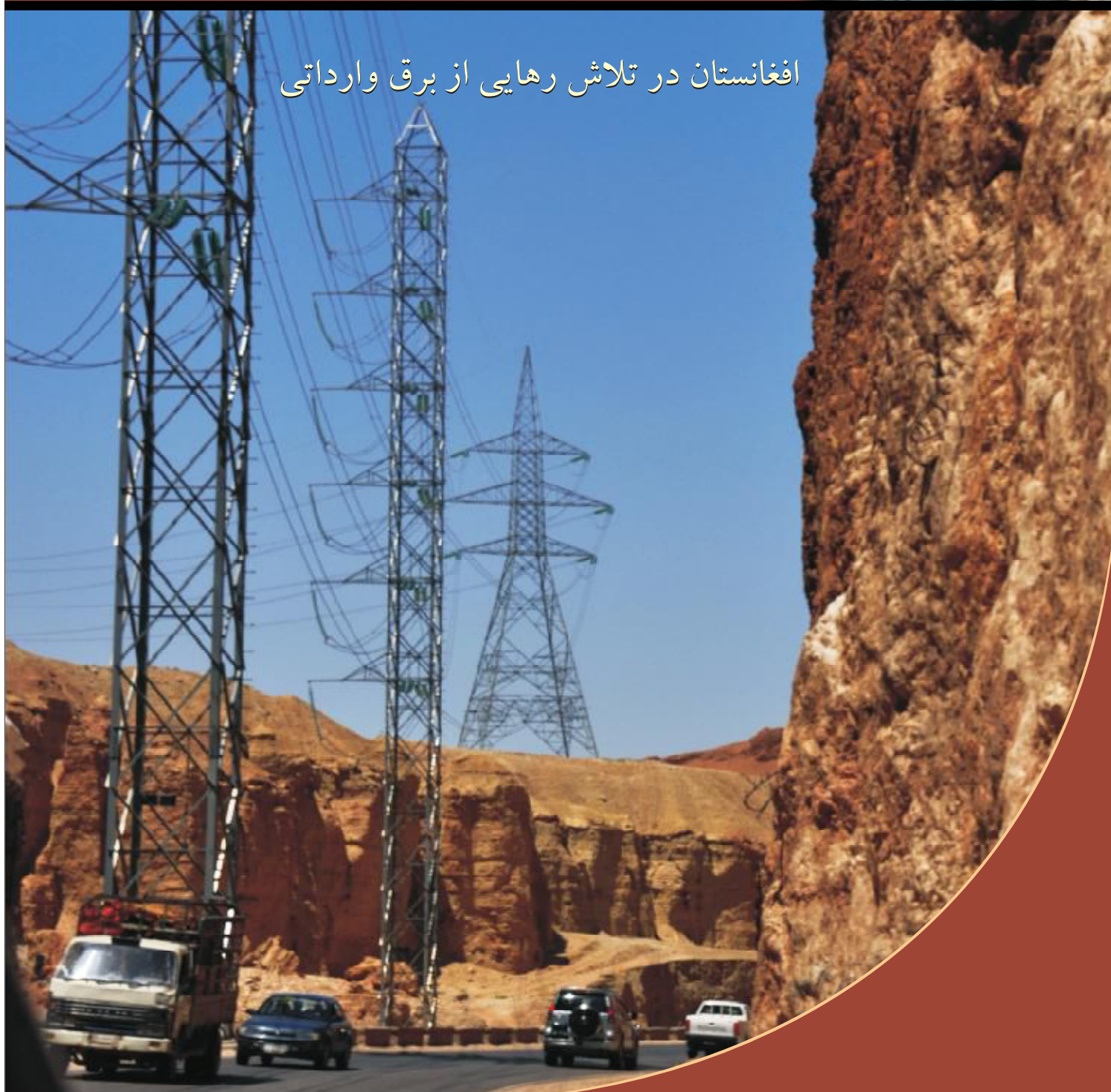
بانک

د افغانستان بانک
(بانک مرکزی)

د افغانستان بانک خپرونه

پنځم کال، شپږ پنځوسمه گڼه، د سلواغې میاشت

افغانستان در تلاش رهایی از برق وارداتی





د افغانستان بانک د عالي شورا غونډه وشوه

غوثي گېدون کړی ؤ. په پيل ښاغلي نورالله دلاوري د افغانستان بانک د نويو کړنو او فعاليتونو په اړه د عالي شورا غړو ته په تفصيلي توگه معلومات وړاندې کړل. د عالي شورا غړو د خپل کاري پروگرام له مخې لومړی د آمریتونو راپورونه واوریدل او دا راپورونه يې هر يو په خپل وخت تر ارزونې لاندې ونيول. د عالي شورا په غونډه کې د اړينو او لازمو موضوعاتو په هکله تصميم ونيول شو.

د هېواد جمهور رئيس لخوا ټاکل کېږي. د افغانستان بانک د عالي شورا غونډه د روان کال د سلواغې ۸ او ۹ نېټه تر سره شوه، غونډه د قران مجيد د څو اياتونو په تلاوت سره پرانيستل شوه او په دې غونډه کې د افغانستان بانک د ټولو رئيس او د عالي شورا رئيس ښاغلی نورالله دلاوري، د افغانستان بانک لومړی مرستيال او د عالي شورا مرستيال ښاغلی خان افضل هيد وې وال او د عالي شورا غړو ښاغلی ډاکټر شاه محمد محرابي، ښاغلی غلام فاروق اچکزاد او ښاغلی ډاکټر عبدالغني

د افغانستان بانک عالي شورا چې د تصميم نيونې تر ټولو غوره مرجع دی، او اصلی دنده يې د قانون مطابق د افغانستان بانک د کلي سياستونو طرح او د ادارو او د هغوي د فعاليتونو څارنه دی. عالي شورا خپلو دندو په ترسره کولو کې وخت په وخت اقتصادي او پولي وضع څاري. د افغانستان د بهرنيو اسعارو د سياست طرح او پلي کول هم د عالي شورا د مسووليتونو له جملې څخه دی. د افغانستان بانک عالي شورا له اووه کسانو څخه جوړه ده چې د ملي شورا په موافقه



د بیکارۍ ننگونه، اغیزناکه برنامې کمولای شي

دنده او کار چې تر شاه اجوره ولري، د بوختیا په معنی دی او د دې حالت برعکس ته بیکاري وايي. بیکاري (وزگار تیا) په اوسنیو شرایطو کې د نړۍ په یوې سترې ننگونې بدله شوې چې د هر اړخیزو کوشنونو سره بیا هم پرمختللي او صنعتي هېوادونه پر دې نه دي بریالي شوي چې د بیکارۍ ننگونه لمنځه یوسي.

د افغانستان دولت لخوا د یوې رسمي خپرې شوې شمېرې پر بنسټ، په هېواد کې درې ملیونه وګړي وزگار (بیکاره) دي او کېدای شي د بیکارانو واقعي شمېره په هېواد کې تر دې هم زیاته وي. کچېرې پټه، مقطعي او موسمي بیکاري په پام کې ونیسو، نو کیدای شي دا شمېره هم شاوخوا پنځه ملیونو ته زیاته شي.

د نورو هېوادونو په شان په افغانستان کې هم د کار او ټولنیزو چارو د وزارت په نوم وزارت شته چې یو مسوولیت یې د بیکارۍ له منځه وړل او هېوادوالو ته د دندو پیدا کول دي.

د کار او ټولنیزو چارو وزارت په افغانستان کې د بیکارۍ نرخ ۵۲ سلنه اعلان کړی دی، دې وزارت د بیکارۍ د کمولو لپاره له ډېرې مودې راهیسې زده کړه ایزې او فني مهارتونو د لوړولو برنامې په لار اچولي او تر اوسه پورې شاوخوا ۳۸ زره کسانو په ټول افغانستان کې له دې مهارتونو څخه ګټه پورته کړې او ډېری شمېر یې د دندې خاوندان شوي دي.

بیکارۍ په افغانستان کې یو داسې ستونزه نه دی چې هغه په راحتی سره په لږ وخت کې حل کړای شو او یا یې حد اقل ته ورسوو، خو د یوې دقیقې برنامې په طرحه کولو سره کولای شو په دې برخه کې عملي کارونو ترسره کړو. د کار او ټولنیزو چارو وزارت د چارواکو په وینا، ګڼ شمېر وزگار وګړي، بې سواده او له فني مهارتونو څخه محروم خلک دي، دا وزارت هڅه او کوشن کوي، خو د حرفوي کورسونو په زیاتولو سره د ماهر و کارګرانو شمېره زیاته کړي او هغوي د کار بازار ته وردننه کړي او همدارنګه په پام کې لري چې په افغانستان کې د کار موندې د مرکزونو شمېره زیاته کړي.

د وزگار تیا (بیکارۍ) ستونزه د دقیقو او معقولو برنامو په طرح کولو سره کولای شو، لږه کمه او یا یې کچه ټیټه کړو. دې موخې ته د رسیدو لپاره باید د بیکارۍ پر ضد د مبارزې بهیر لا ګړندی او په دې برخه کې ډیرې پانګې اچونې راجلب شي خو د دې پانګې اچونو له امله په مناسبو برخو کې خلکو ته د کار ډېری زمينې پیدا شي. د دې ستونزې د له منځه وړلو تر ټولو ښه د حل لاره دا دی چې له بیرون څخه راجلب شوې پانګې او بهرنۍ مرستې د زیربنايي پروژو په چمتو کولو او جوړولو کې، لکه: د کانونو په راویستن، د تولیدي کارخانو په جوړونه او د کرنیز سکتور د ودې او پراختیا په برخه کې په کار واچول شي. د دې برنامې په عملي کولو سره به له یوې خوا د بیکارۍ ستونزه کمه شي او له بلې خوا به اقتصادي وده زیاته شي.

د دې ګڼې مطالب

آغاز پروسه ثبت و اشاعه دارایی های کارمندان ...

اسلامي بانکونه تر ټولو غوره خدمتونه ...

جعلکار پول مروج، به حبس طولانی ...

اهمیت سرمایه گذاری در بخش معادن ...

آموزش، عامل رشد اقتصادی

موانع توسعه تجارت در افغانستان

افغانستان در تلاش راهی از برق وارداتی

ماهیت کالا ها و خدمات

د افغانستان بانک قانون

گزارش مختصر زون ساحوی شمال ...

په اروپا کې اقتصادي، مالي او پولی ...

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسوول: محمد کبیر کاووسی

گزارشگران: عبداللطیف بابانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: عبدالقیوم رووف ارغند

عکاس: زیرک ملیا

همکار تخنیکي: یماعفیف

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۸۱۵ / ۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونيکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونيکی: www.centralbank.gov.af

یاد آوری

به غیر از سر مقاله که دیدگاه رسمی د افغانستان بانک است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر میگردد، همچنان استفاده از تصاویر مجله بانک با ذکر مأخذ مجاز است.

آغاز پروسه ثبت و اشاعه دارایی های کارمندان عالی رتبه د افغانستان بانک

تروریزم اداره یی بنام مرکز تحلیل و راپور های مالی افغانستان در چوکات بانک مرکزی فعال گردیده است. همچنان اداره سیاست پولی که وظیفه جلوگیری از تورم پولی، نشر پول، انفلاسیون و... را بر عهده داشته، در هماهنگی با صندوق بین المللی پول و اداره حل منازعات مالی که بخاطر حل منازعات مالی بین بانکها و بانک مرکزی و شبکه های مخابراتی امور کاری خود را پیش میبرد مسوولیت دارد. تمام مسئولین بانک مرکزی در تکمیل فورمه ها با اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری همکاری مینمایند. ◀◀

و اداری تمامی بخش های د افغانستان بانک بوده و راپور های خود را جهت اجراء بعدی به شورای عالی د افغانستان بانک که عالی ترین مرجع تصمیم گیری د افغانستان بانک است تقدیم مینماید. در ضمن بانک مرکزی صلاحیت صدور جواز فعالیت برای سایر بانکها و نظارت بر آنها را دارد زیرا د افغانستان بانک اداره یی را بنام اداره نظارت دارد که از تمام بانکها بر اساس قانون بانک مرکزی و لوایح خود بانکهای خصوصی نظارت مینماید. بخاطر جلوگیری از تطهیر پول و فاینانس

دیپارتمنت های بانک مرکزی و سایر کارمندان د افغانستان بانک و نمایندگان رسانه های جمعی کشور در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک تدویر یافت. ابتدا محترم نورالله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک طی صحبتی گفت: هدف جلسه امروزی ما آغاز پروسه ثبت دارایی های کارمندان عالیرتبه د افغانستان بانک میباشد. بانک مرکزی یک ارگان مستقل بوده، در چوکات خود اداره ناظر کل را دارد که مسئول نظارت تمامی فعالیت های حسابی، مالی

روز چهار شنبه ۵ دلو سال روان محفلی به مناسبت تطبیق پروسه ثبت و اشاعه دارایی های کارمندان عالی رتبه د افغانستان بانک به اشتراک محترم نورالله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک، محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک، محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک، محترم عبدالرزاق زلالی معین مالی و اداری اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری، محترم محمد نادر محسنی رئیس ثبت و اشاعه دارایی ها، تعدادی از آمرین





متعاقباً محترم عبدالرزاق زلالي معین مالی و اداری اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری صحبت نموده از همکاری بی شایبه د افغانستان بانک با اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری درپروسه ثبت و اشاعه دارایی های کارمندان عالی رتبه دولت اظهار سپاس نموده گفت: اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری بر اساس کنوانسیون و میثاق بین المللی در سال ۲۰۰۴ با تأیید ۱۴۱ کشور جهان ایجاد شد، بر اساس آن در چوکات جمهوری اسلامی افغانستان به فعالیت خود ادامه میدهد.

این اداره بر اساس قانون، بر عملکرد های ادارات، وزارت خانه ها و سایر نهاد های دولتی نظارت داشته و یکی از وظایف این اداره مبارزه علیه فساد اداری، ثبت و اشاعه دارایی های اراکین بلند پایه دولتی بر اساس ماده

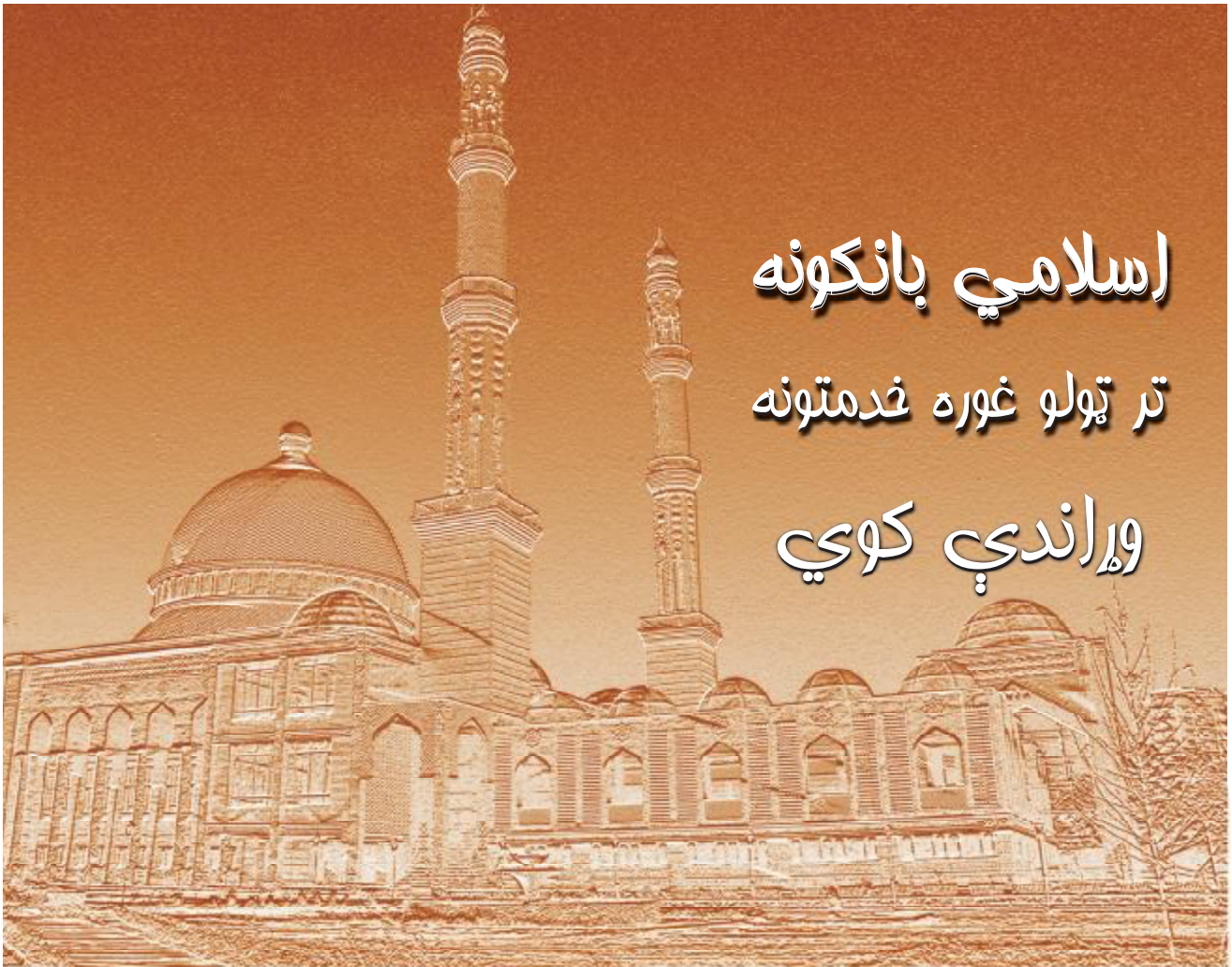
۱۵۴ قانون اساسی و بر وفق ماده ۱۲ قانون مبارزه علیه فساد اداری میباشد. این یک حکم قانون است که باید عملی گردد، درین رابطه ازینکه اداره (فتتراکا) که در د افغانستان بانک فعالیت داشته و چندی قبل ورکشاپی را هم درین رابطه دایر نمودند با ماهمکاری خوبی نموده اند.

این پروسه را باید ۵۰۰۰ نفر در افغانستان انجام دهند که تا کنون اضافه تر از ۲۶۰۰ نفر این پروسه را تکمیل نموده اند، این پروسه در پارلمان کشور و سایر ولایات نیز عملی خواهد شد، تطبیق این پروسه بدون همکاری اداره مربوطه امکان پذیر نمی باشد امید وارم با ما همکاری نمایید تا این پروسه بخوبی تحقق یابد زیرا عملی نمودن این پروسه باعث تطبیق قانون و عدم سرمایه اندوزی های غیرقانونی میگردد، امید مثل همیشه در مورد ثبت

این فورمه ها ما را یاری نماید.

بعداً محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک صحبت نموده گفت: چی شی چی محترم دلاوری صاحب وفرمایل د هغه په تایید باندی یو څو خبری کول غواړم: یو دا چی د ارتشا او فساد اداری د مبارزی مستقل ریاست ته او د افغانستان خلکو ته، د افغانستان ملت ته، د افغانستان حکومت او دولت ته ډاډ ورکوو، دغه فورم چی مونږ ډک کوو نه یوازی زمونږ هیئت عامل بلکه زمونږ د بانک همکاران، زمونږ مامورین، او عالی رتبه کارمندان په پوره صداقت او امانت داری سره یی ډک کوو او هغه شیان چی په دی کی غوښتل شوی دی مونږ تعهد کوو چی هرشی په واضحه توگه او د حقیقت سره سم په دی کی ثبت کوو.

دری شیان د دی فورمی د ثبت د پاره مهم دی چی زه هغه به بیانوم، یو هغه عایداتی منبع چی مونږ ولرو ټولی افشا او په صداقت او ایمانداری سره ثبت کوو، دویم: په همدی شکل زه خپل مامورین او کارمندان په نیابت باندی په دی کار باندی تعهد ورکوم، دریم: هر مالی اداره باید شفاف په صداقت سره او پر تعهد سره واووسی، دغه دری ټکو باندی مونږ همیشه تکیه کړی ده او نن یی تاسو ته مونږ دا تعهد وسپارو او بیا هم توقع مو داده څرنگه چی تاسی پروسیجر ایجاب کوی تاسو کولای شی چی د خپل پروسیجر په اساس دا پروسه عملی او تعقیب کړی.



اسلامي بانکونه تر ټولو غوره خدمتونه وړاندې کوي

خوښه پورې اړه لري چې ورکوي يې او که نه او که ورکوي يې څومره ورکوي؟
روان يا جاري حساب: د دې حساب توپير د نورو بانکونو سره دا دي چې بانک د مشتري څخه غواړي چې پيسې يې په نورو بانکي فعاليتونو کې کارولي شي او کنه. بانک په دې باندې کومه گټه يا اضافي پيسې نه ورکوي او يواځې د ساتنې دنده لري او د دې پيسو خاوند هر وخت کولی شي چې د دې بانک حساب څخه پيسې وباسي، بانک د دې بانک حساب ضامن دی او مشتري ته په دې هکله بشپړ ډاډ ورکوي چې هر وخت کولای شي چې پيسې د خپل حساب څخه وباسي. ◀◀

د دې خبرې نه خو هيڅ انکار نشي کيدلای چې په وروستيو وختونو کې د سودي بانکي سيستم له امله ډيری شمير بانکونه د افلاس او زيان سره مخ شوي دي او اوس هغوی هم په دې قانع شوي چې په رښتيا سره هم د اسلامي بانکداري پرانيسونه هم د مشتري او هم د بانک لپاره گټور تماميږي. راځی چې په دې وغږيو چې اسلامي بانکي سيستم په ټولنيزه توگه کوم خدمتونه وړاندې کوي.

د سپما حساب: د سپما د حساب خدمات مشتريانو ته د اسلامي بانک له لوري پرته د کوم لگښت څخه وړاندې کيږي. هيڅ سود او يا گټه نه ورکوي خو په بيرته ورکونه کې ځيني بانکونه پيسو اچونکو ته ښايی يو ځانگړی امتياز ورکړی تر څو دوي وهڅول شي د بيلگې په توگه د يوې وړې پروژې تمويلول او يا ځيني ډالی ورکول او دا هغو کسانو ته ورکول کيږي کوم چې زياته سپما کوي او دا سود نه گڼل کيږي ځکه له مخکې ټاکل شوي ندي او د بانک په

ورسره کيږدي نو هغه دې په پور بدل تبدیل کړي، ځکه د امانت څخه څوک استفاده نه شي کولای او د تلف کیدو په صورت کې امانت دار هم مسئول نه دی نو دواړو ته گټه او فایده رسیږي هغه داده چې بانک هغه امانت په پور تبدیل کړي له یو خوا به بانک له هغې څخه استفاده وکړي او له بل لوري به امانت هم د ضایع کیدو څخه وساتل شي. په قرضي پانگه کې چې که گټه راځي او که تاوان هغه د بانک د ونډه لرونکو ترمنځ شریکه ده کومو کسانو چې د بانک سره په مضاربت باندې پانگه نده ایښې هغوی د پور په معامله کې هیڅ گډون نلري که گټه راغله او که تاوان هغه به د بانک وي. بانک چې کله د چا څخه پور اخلي نو هغه شخص هر وخت آزاد دی چې بیرته خپل پور واخلي او هغوی ته به چیک بوک ورکوي چې کله غواړي خپله پانگه وپستلای شي. دا کار اوسني بانکونه هم کوي. په پور باندې بانک د چا څخه اجوره، فیس او کمیشن نشي غوښتلای. بانک دا کار هم کوي چې یو جلا احتیاطي بودجه وساتي چې کله ورته اړتیا پیدا شي نو د هغې څخه بیا کار اخلي او دا جلا او پټه بودجه د بانک ونډه لرونکو د گټې او نفع څخه جوړوي کله چې گټه راشي ټوله گټه نه ویشل کیږي بلکې د هغې څه برخه په هماغه بودجې کې اچوي. چې دا کار د بانک لپاره ډیره اړینه او مهم دی او د اړتیا په وخت کې به د دې څخه گټه اخلي او دا کار بانک ته ډاډ هم ورکوي او په ډاډه ډول خپلې کړنې پر مخ بیايي.



تاج محمد تمکین د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصاد پوه

د پانگوني حساب: دا حساب په اصل کې بانک ته پیسې ورکول دي چې ویې کاروي وکالتاً د ده له اړخه په بنیاد د مضاربه چې پسي ورکونکی صاحب د مال (رب المال) او بانک په دې صورت کې منیجر (مضارب) یا وکیل دی دا پیسې بانک ته په دې شرط ورکول کیږي چې گټه او تاوان به شریک وي او د گټې حصه د بانک او مشتری تر منځ مخکې له مخکې ټاکل کیږي. لکه څرنګه چې مخکې مو وویل چې د گټې د وېش اندازه کوم چې ددغو پسيو د کارونې په وسیله سره منځ ته راځي د دوه اړخیزې موافقې په اساس ویشل کېږي نو ځکه مخکې له مخکې څخه بانک نشي کولي چې ووايي چې پسي اچونکي ته به څومره گټه ورکوي لکه لس زره، شل زره ... بلکې یواځې فیصدي یې ټاکل کیږي لکه ۶۰٪ د گټې پیسې ورکونکي ته او پاتې ۴۰٪ به د بانک برخه وي هغه هم په هغه صورت کې چې بانک گټه وکړي او بانک یا مضارب یوازې خپل خدمت تاوان برداشت کوی نه د پیسو لکه اوس چې په افغانستان کې د غضنفر بانک دا حساب لري

د پیسو لیردول له یوځای څخه بل ځای ته: اسلامي بانک د نورو بانکونو په شان د پیسو په لیردونه کې د یوه ځای څخه بل ځای ته مرسته کوي او د دې خدمت په بدل کې کمیشن (اجوره) اخلي او همدا رنگه د سوداګرۍ په کولو کې له سوداګر سره مرسته کوي او د دې په بدل کې هم یو اندازه مزد اخلي چې دا شرعاً جواز لري او له دې دادې بانک ته عاید لاسته راځي او مشتری په ډاډه ډول خپلې پیسې اصل ځای ته رسوي.

د قرض حسنه حساب: بانک پرته د مضاربت څخه په پور پانگه لاسته راوړلی شي. معمولاً بانک باید د خلکو امانت وانخلي او که کله څوک امانت

جعلکار پول مروجه، به حبس طولانی محکوم است



دیگری به عمل می آید؛ ساختن سند خلاف واقعیت و یا تغییر حقیقت، دست بردن در کلمات و یا ارقام و یا امضاء سند به هر کیفیت و به منظور تغییر دادن آن، به تعبیر حقوقی جعل و تزویر نامیده می شود. در لغت جعل به معنی خلق کردن و دگرگون کردن و تزویر به معنی حيله، تقلب و خلاف واقعیت جلوه دادن چیزی را میگویند. برای تحقق جرم جعل مانند سایر جرایم باید عناصر متشکله آن وجود داشته باشد:

۱: عنصر قانونی: - یعنی عمل ارتكابی (جعل) در قانون بحیث جرم شناخته شده و مجازات معینه برایش پیشبینی شده باشد.
۲: عنصر معنوی: - علم داشتن فاعل به خلاف واقعیت بودن عمل و اراده عمل خلاف واقعیت.

۳: عنصر مادی: - تهیه وسایل و ادوات به منظور ارتكاب عمل جرمی.
در قانون جزای افغانستان به ارتباط جرم جعل پول مروجه کدام مواد خاص وجود نداشته و تحت نام جعل پول مروجه در فصل دهم و در لابلای چند ماده موارد ذیل صراحت دارد:
۱- هرگاه شخصی به هر کیفیتی که باشد پولی را که قانوناً در افغانستان مروج است جعل نماید، به حبس طولیل محکوم میگردد. ◀

جعل و تزویر اسناد های گوناگون، امروز یکی از مسایل مهم حقوق جزا است، زیرا در روابط روزانه مردم اعم از روابط مالی و غیرمالی با کیفیت تعداد بی شماری نوشته و اسناد به اشکال مختلف مبادله می شود. برای این که فعالیت های مختلف مردم راه عادی خود را طی کند، ضروری به نظر می رسد که اسناد مزبور وسایل مطمئنی برای حفظ روابط افراد بوده و اولین شرط استحکام آنها هم عاری بودن آنها از هرنوع تزویر میباید زیرا، اسنادی که دستخوش جعل و تزویر قرار می گیرد، بدون شک موجب اختلال روابط اجتماع و باعث لطمه رسیدن به منافع افراد جامعه گردیده و همین امر ضرر مادی و معنوی جعل است که مداخله قانون جزا را ایجاب مینماید.

در قانون جزا افغانستان یا ... در مورد جعل و تذویر چنین آمده است (جعل و تزویر عبارت از جعل نوشته، سند، ساختن مهر، امضای اشخاص رسمی یا غیر رسمی، پاک کردن، تراشیدن یا قلم بردن، الحاق، محو، اثبات، سیاه کردن، تقدم یا تأخر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی یا الصاق نوشته ای به نوشته دیگر، همچنان بکار بردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب آن و تظاهر اینها به قصد تقلب).
لذا جعل و تزویر به معنی اعم هرگونه اقدامی است که برای فریب



څارنوال احمد وليد حيدري
مشاور ارشد حقوقي بانک مرکزی

معاف میږدد.

ازینرو میتوان گفټ که مقنن در قانون جزا وازهٔ جعل را مختص و منحصر به چگونگی چاپ و نشر بانکوتهای جعلی دانسته و در مورد آنعده مرتکبینی که با حسن نیت و با وجود داشتن علم به جعلی بودن پول، آن را قبول و مورد معامله قرار دهند به جزای نقدی دو چند پول جعلی مورد معامله محکوم به جزا گردیده و بر عکس هر مجرمی که قبل از بکار انداختن پول جعلی و شروع صفحه تحقیق از جرم خود به مراجع با صلاحیت دولتی اطلاع دهد، از مجازات معاف مییابد.

قانون جزای کشور ما تزویر را نیز از لحاظ ماهیت و نحوه ارتکاب تحت فصول علیحده تسجیل نموده، طوریکه چاپ، تهیه و ترتیب هر نوع اسناد معتبر رسمی بشمول بانکوتهای مروج، چکبک، فارم صدور ویزه، وثایق، تذکره تابعیت، پاسپورت، نکاح خط، جواز رانندگی و سایر اسناد رسمی تزویر میگردد، از لحاظ شدت و خفت، جرایم مذکور را در ردیف جرایم (جنحه و جنایت) دانسته، جزای مرتکب و یا مرتکبین آن بالترتیب، حبس قصیر، متوسط و طویل که از یکسال الی پانزده سال مییابد پشبینی شده است. همچنان در مورد تزویر موادی در قانون جزای کشور صراحتاً تسجیل یافته، چنانچه ماده (۳۰۹) تزویر را چنین تعریف نموده است:

تزویر عبارت از ساختن نوشته ها اسناد، امضا و مهر بر خلاف حقیقت یا تغییر دادن بوسیله اضافت، تبدیل، تقلید یا حذف مییابد که متعاقباً در مواد بعدی پیرامون اشیا و اسنادیکه تحت تزویر قرار میگیرد تماس گرفته که ذیلاً مشعر است: ◀

۲- تقلید پول مروج، تنقیص مقدار اصلی مسکوکات یا ملمع کردن آن به قسمی که با پول مروج دیگر که ارزش آن بیشتر باشد شبیه گردد، جعل شمرده میشود. (ماده ۳۰۲).

همچنان در ماده (۳۰۳) این قانون چنین نوشته شده است که اشخاص آتی به حبس طویل محکوم میگردند:

الف- شخصی که با وجود علم پول جعلی را ترویج یا به آن معامله کند و یا به قصد ترویج یا معامله، آن را در حیات خود درآورد.

ب- شخصی که با وجود علم خود او یا توسط شخص دیگری پول جعلی را به افغانستان داخل و یا خارج نماید.

ج-: شخصی که آلات، ادوات یا وسایل را بمنظور جعل پول بسازد یا بکار برد یا بفروشد یا بفروش عرضه نماید یا به اجازه دهد و یا بدون عذر قانونی در حیات خود درآورد.

ماده (۳۰۴) قانون جزا میگوید که: "هرگاه به اثر ارتکاب جرایم مندرج مواد (۳۰۲ و ۳۰۳) این قانون ارزش پول افغانستان یا اسناد دولتی تنزیل نماید و یا اعتماد بازارهای داخلی و یا خارجی به اثر آن متزلزل گردد، محکمه میتواند مرتکب را به حبس دوام محکوم نماید" و ماده (۳۰۵) تاکید میکند که هرگاه ارتکاب یکی از جرایم مندرج مواد (۳۰۲ و ۳۰۳) این قانون در مورد پولی صورت بگیرد که درین دو مورد ذکر نیافته است، مرتکب به حبس طویل که از ده سال بیشتر نباشد محکوم میگردد.

ماده ۳۰۶ قانون جزا کشور ما در مورد شخصی که با حسن نیت پول جعلی را قبول نموده باشد، چنین صراحت دارد (شخصی که با حسن نیت پول جعلی را قبول نموده و بعد از حصول علم به جعلی بودن آن، مورد معامله قرار دهد، به جزای نقدی دو چند پول جعلی مورد معامله محکوم میگردد) و ماده ۳۰۷ در مورد معافیت از جزا در این مورد خاص می نویسد که:

هر مجرمی که قبل از بکار انداختن پول جعلی و آغاز تحقیق از جرم خود به مراجع با صلاحیت دولت اطلاع دهد، از جزای مندرج مواد (۳۰۳ و ۳۰۴) این قانون معاف میگردد.

و ماده ۳۰۸ صراحت دارد که (محکمه میتواند مجرم را بعد از آغاز تحقیق از جزا معاف نماید، مشروط بر اینکه این اطلاع وی مراجع با صلاحیت دولتی را قادر گرداند که سایر مرتکبین این جرم و یا جرایم مماثل آن گرفتار نماید.

به جزای نقدی دو چند پول جعلی مورد معامله محکوم به جزا گردیده و بر عکس هر مجرم که قبل از بکار انداختن پول جعلی و شروع صفحه تحقیق از جرم خود به مراجع باصلاحیت دولتی اطلاع دهد از مجازات

که از احکام روشن قوانین فهم و آگاهی لازم دارند، حالات مشدده را در مورد شان مد نظر گیرد، بهر حال در این جا لازم به تذکر میدانم که در بارهٔ موظفین خدمات عامه معلومات بیشتر برای همسلکان، همکاران و علاقمندان این مطلب ارایه نمایم.

موظفین خدمات عامه عبارت اند از:

- ۱- مامورین و کارکنان دولت و تصدیهای دولتی.
- ۲- مامورین و کارکنان موسسات عامه.
- ۳- اعضای ارکان دولت و جرگه های ولایتی و محلی.
- ۴- وکیل مدافع، حکم، اهل خبره، شهود و سایر اشخاصیکه تصدیق شان معتبر شناخته شود.

بنابراین جعل نمودن بانکنوتهای مروجه که، چاپ و نشر آن قانوناً در انحصار دولت باشد، جعل دانسته میشود و در پهلوی آن هر نوع ساختن نوشته ها، امضاء و مهر خلاف حقیقت یا تغییر دادن بوسیله اضافت، تبدیل، تقلید و یا حذف کردن نوشته ها، و وارد نمودن هر نوع تغییرات در اسناد رسمی و عرفی، تزویر دانسته میشود بخاطر بهتر شدن این مسئله، مثالی را مد نظر میگیریم؛ در صورتیکه در صفحه چکبک در پهلوی مبلغ / ۱۰۰۰۰ افغانی با اضافت یک صفر یعنی / ۱۰۰۰۰۰ افغانی و یا بر عکس آن، تزویر صورت گرفته باشد، این عمل پس از آنکه که با استفاده از وسایل پیشرفته و مدرن در وزارت امور داخله ذریعه کارشناسان خط و با درنظر داشت علم خط شناسی، تشخیص و تثبیت شود، فاعل، فاعلین و شرکای جرمی شان قابل تحقیق و تعقیب عدلی پنداشته میشوند.

شایان ذکر است که با پیشرفت ساینس و تکنالوژی، عده یی از جعلکاران حرفوی و وابسته به سازمان های استخباراتی ذینفع در منطقه، به منظور بی ثباتی پول افغانی در برابر ارز های خارجی و با استفاده از مدرنترین وسایل و ادوات در فابریکات و چاپ خانه های متعلقه شان، بطور ماهرانه، دست به چاپ و عرضهٔ بانکنوتهای جعلی میزنند که این نوع اقدامات در راستای عدم ثبات ارزش مبادله ای پول افغانی و تحقق امیال شوم سیاسی شان به مثابه یک جرم سازمان یافته تلقی میشود که، خوشبختانه با تلاشهای متوافری که درین اواخر از جانب نهاد های بیدار امنیتی در مرکز و ولایات صورت گرفته است، تعدادی از عرضه کننده گان بانکنوتهای (۵۰۰ و ۱۰۰۰) افغانی جعلی، گرفتار و به پنجه قانون سپرده شده اند.

ولی با آن هم این تلاشها کافی و بسنده نبوده و مبارزه علیه جعل، و آنهم جعل بانکنوت ها که میتواند، ثبات پول ملی را با چالش روبرو بسازد، باید بیش از پیش قاطع و جدی پیش برده شود. ●

منابع و ماخذ

- قانون جزای افغانستان ۱۳۵۵
- فرهنگ عمید - مولف حسن عمید چاپ تهران ۱۳۸۷
- قانون جزای ایران ۱۳۵۸

در ماده (۳۱۰) قانون جزا نوشته شده است:

۱- شخصیکه یکی از اشیای آتی را تزویر یا با وجود علم به تزویر آن را استعمال و یا آنرا به افغانستان داخل نماید، حسب احوال به حبس طویل محکوم میگردد:

الف- قانون، فرمان یا امر ریاست جمهوری، تصویب حکومت و یا فرمان صدارت و یا حکم قطعی محکمه.

ب- مهر دولت، مهر یا امضای رئیس دولت.

۲- شخصیکه یکی از اشیای آتی را به قصد تزویر بسازد یا با وجود علم به تزویر آن استعمال یا آنرا به افغانستان داخل نماید، حسب احوال به حبس متوسط محکوم میگردد:

الف- مهر، تاپه یا علامه یکی از ادارات یا تصدی های دولت.

ب- مهر، امضاء یا علامهٔ یکی از موظفین خدمات عامه.

ج- علامهٔ رسمی مشخصه عیار طلا و نقره.

د- جدول معاش یا اسناد صادرهٔ خزاین دولت.

ه- اوراق مالی بانک که صدور آن قانوناً مجاز باشد.

م- شهادت نامه یا اسناد تحصیلی اعم از داخلی و خارجی.

در ماده (۳۱۳) این قانون آمده است :

۱- هرگاه موظف خدمات عامه در اثنای اجرای وظیفه، احکام صادره، تصاویر و وثایق، کتب ثبت اسناد دفاتر و سایر اسناد و نوشته جات رسمی را عمداً تزویر نماید، حسب احوال به حبس طویل محکوم میگردد.

۲- اگر تزویر در اسناد رسمی صورت گیرد، مرتکب حسب احوال به حبس متوسط محکوم میگردد.

و ماده های (۳۱۴، ۳۱۵ و ۳۱۷) به ترتیب صراحت دارند که:

- هرگاه مرتکب جرایم مندرج ماده (۳۱۳) این قانون، موظف خدمات عامه نباشد حسب احوال به حبس طویل که از ده سال تجاوز نکند محکوم میگردد.

- هرگاه موظف خدمات عامه که به قصد تزویر متن یا شکل اسناد را هنگام تحریر آن من حیث وظیفه تغییر بدهد خواه این تغییر در اقرار شخص باشد که سند برای او تحریر میشود و یا واقعه مزوره را با وجود علم به تزویر آن به شکل واقعه صحیح درج نماید، حسب احوال به حبس طویل محکوم میگردد.

- شخصیکه در نوشته شخص دیگری مرتکب تزویر گردد یا با وجود علم به تزویر، ورق تزویر شده را استعمال نماید، حسب احوال به حبس متوسط (از یکسال الی پنج سال) محکوم میگردد.

البته در موارد فوق به استثنای دو مورد، یکی در حالت تزویر در قانون، فرمان ریاست جمهوری، امضاء رئیس جمهور و احکام قطعی محکمه و در حالت ثانی در صورتیکه موظفین خدمات عامه در هنگام اعمال وظیفه احکام صادره، تصاویر، وثایق و غیره اسناد رسمی را عمداً تزویر نمایند، به حبس طویل و در غیر آن به حبس متوسط و یا قصیر محکوم بمجازات خواهند شد. زیرا قسمیکه از تعریف تزویر بر میآید تطبیق مجازات جرم تزویر نسبت به افراد عادی بالای موظفین خدمات عامه به شکل شدید آن تسجیل یافته است. یعنی مقنن سعی نموده تا موظفین خدمات عامه را نسبت به سایر افراد جامعه

اهمیت

سرمایه گذاری

در بخش

معادن گاز در افغانستان

آنها عبارت از چاه خواجه گوگردگ، جرقو دوق و یتیم تاق بوده که در ولایت جوزجان قرار دارد، از چاه های مذکور روزانه حدود ۴۰۰ هزار متر مکعب گاز استخراج می گردد که تنها گاز مورد ضرورت ولایت جوزجان و کود و برق مزار شریف را تکافو مینماید زیرا دستگاه های تصفیه گاز که از آن در استخراج گاز استفاده بعمل می آید سی سال قبل توسط روسها ساخته شده که فعلاً ماشین های مذکور فرسوده گردیده، افزایش استخراج گاز از معادن آن توسط ماشین مذکور دور از امکان می باشد. ◀◀

زمینی و رو زمینی باعث خود کفایی آن شده و قادر به تأمین بودجه مصرفی خود خواهد شد که در آنصورت پروژه های اجتماعی و اقتصادی توسعه خواهد یافت. سروی هاییکه از طرف زمین شناسان امریکایی صورت گرفته حدود سه تریلیون متر مکعب گاز در شمال افغانستان وجود دارد، اما کار استخراج گاز در شمال کشور در سال های ۱۳۴۵-۱۳۴۶ آغاز و سالانه ۱.۲ میلیارد متر مکعب گاز از آن به اتحاد جماهیر شوروی وقت منتقل می شد. در حال حاضر در حدود سی حلقه چاه در شمال کشور تثبیت گردیده که مهمترین

نقش اساسی منابع طبیعی و امکانات موجود در طبیعت جغرافیایی کشور ما خیلی ها حیاتی بوده و حیثیت یک عامل فوق العاده مهم و بنیادین را در تأمین مواد اولیه و نیاز های بخش تولید کشور دارد، که با رشد تکنالوژی، مقدار منابع طبیعی بیشتر از پیش برجسته گردیده است، به مرور زمان با رشد جمعیت و افزایش تقاضا در بازار های جهان بنا بر داشتن منابع سر شار طبیعی زیر زمینی مانند معادن و رو زمینی مانند زمین های وافر حاصل خیز، جنگلات و دریاها، افغانستان از امکانات خوبی برخوردار است، همین منابع زیر

که دو دستگاه تولید برق گازی در شمال کشور ساخته می شود، یکی با ظرفیت ۴۰۰ میگا وات در کنار معدن جرقدوق که کارش آغاز گردیده و قرار است برق حاصله ازین دستگاه مستقیماً به کابل مستقل گردد، دستگاه دوم در کنار فابریکه کود و برق مزار شریف با ظرفیت ۲۰۰ میگاوات در شهر مزار شریف مرکز ولایت بلخ ایجاد میشود.

این در حالی است که قیمت هر کیلو گاز مایع در بازارها نظر به سردی هوا به ۸۰ افغانی میرسد در صورتیکه از طرف مقامات مسوول قیمت هر کیلو گاز مبلغ ۵۷ افغانی تعیین گردیده است، بنابر اظهار مقامات مسئول وزارت تجارت و صنایع تا زمان استخراج وافر گاز از معادن کشور برای تحت کنترل در آوردن بازار گاز مایع و مواد نفتی به مبلغ ۵۰ میلیون دالر نیاز است، قرار است وزارت معادن افغانستان قرار داد هایی را در بخش اکتشاف حوزه گازی کشور با موسسات ملی و بین المللی به امضا برساند تا از استفاده چوب درختان و سایر مواد عضوی که هم ضرر اقتصادی دارد و هم باعث تباهی محیط زیست می گردد، جلوگیری بعمل آید.

عبدالحمید شاهین

خصوصاً نفت و گاز یکی از مهمترین راه ها بخود کفایی و رشد اقتصادی کشور بوده و به آن اهمیت فراوان باید قایل بود.

در حقیقت بهره برداری از منابع طبیعی و ذخایر معدنی کشور در اقتصاد کشور دگرگونی عمیقی را ایجاد می نماید و اوضاع نا بسامان اقتصادی کشور را به سوی شکوفایی سوق میدهد، وزارت معادن در حقیقت به حیث یک سکتور کلیدی می باید نقش تعیین کننده یی را در رشد اقتصادی کشور ایفا نماید، زیرا نظام اقتصاد کشور، نظام بازار است این وزارت میتواند با درک صحیح از نظام با زار، چار چوب مشخصی را با شفافیت کامل ایجاد کرده با استخراج معادن بیشمار و پر ارزش افغانستان نقش بزرگی را در راستای بیرون رفت جامعه از بحران فعلی اقتصادی ایفا نماید.

تا فعلاً قرار سروی های انجام یافته بالای معادن افغانستان این نکته برجسته گردیده که افغانستان از نگاه داشتن ذخایر زیر زمینی، از نگاه کمیت و کیفیت خیلی غنی و سرشار بوده و از نگاه کیفیت منرال ها و سنگ های قیمتی نادر و بسیار با ارزش تثبیت گردیده است که در صورت استخراج و بکار گیری معادن افغانستان طی سالهای آینده، عاید سرشاری نصیب کشور گردیده و در رشد اقتصادی و رفاه اجتماعی افغانستان نقش چشمگیری خواهد داشت.

طبق اظهار مقامات مسئول در وزارت معادن از عمر اکتشافات معدنی کشور حدود ۵۰ سال میگذرد اما در طول این مدت نظر به مشکلات امنیتی و نا آرامی های چندین دهه اخیر تنها ۱۰٪ نفت و گاز و ۵٪ سایر منرال ها تحت سروی و اکتشاف قرار گرفته است.

حالا که اهمیت سرمایه گذاری در بخش معادن گاز در افغانستان به همگان هویدا گردیده است، مقامات مسئول اظهار داشته اند

سایر ساحاتیکه که در آن گاز به وفرت وجود دارد عبارت از میدین شمال کشور که از شمال شرق کشور (شهرتالقان) شروع تا به هرات و نقاط مرزی ایران می رسد که یک ساحه وسیع بوده و ساحه میدین جنوب شرق کشور که از جنوب افغانستان شروع تا به جنوب شرق و سرحدات پاکستان ادامه دارد.

از سوی دیگر نخستین تصفیه خانه نفت و گاز در افغانستان احداث و منافع افغانستان از استخراج نفت و گاز، هفتاد در صد خواهد بود این موضوع برای مردم افغانستان که مشکلات بیشماری ازین رهگذر طی سالیان متمادی متحمل می شوند میتواند خبر خوشی تلقی گردد.

طی ده سال گذشته در بخش معادن کار پرنمر و اساسی صورت نگرفته است. اساساً برنامه های اقتصادی، صنعتی و سرمایه گذاری های بنیادی در بخش های صنعت و معادن در کشاکش جنگ و صلح به کلی فراموش گردیده و یا بسیار ضعیف در ذهن سیاست گذاران اقتصادی مطرح بوده است. خطوط و استراتژی های انکشافی و صنعتی دولت بیشتر روی محور ها و برنامه های سطحی و کوتاه مدت چرخیده و برای سرمایه گذاری اساسی فکر دقیقی نشده است.

در حال حاضر تا حدودی علاقمندی برای سرمایه گذاری روی معادن افغانستان ایجاد گردیده و نباید این فرصت گرانبها از دست برود، بنابراین علاقمندی شرکت ها و سرمایه گذاران خارجی در استخراج معادن افغانستان یک فرصت خوب و بیش بها بوده و نباید از دست برود. دولت و مردم افغانستان نمیتواند تا آخر به کمک های کشورهای خارجی متکی بوده و برنامه های اقتصادی خویش را بر روی آن تنظیم کنند که این امر باعث توقف روند توسعه اقتصادی خواهد شد. استخراج معادن



ماخذ

سایت پیام افغان
سایت صبح بخیر افغانستان
همدرد ۱۶، ۳، ۲۰۱۰
سایت شبکه اطلاع رسانی افغانستان
اطلاعات عمومی
سایت فارسی ایران
خبرنگار در مزار شریف، نوشته ۱۳ دسمبر ۲۰۱۱
سایت معادن افغانستان و کمپنیا و کمپنیا
دانشنامه اراد

آموزش

عامل رشد

اقتصادی

عبداللطیف بایانی

اهمیت است باید گفت: سیستم آموزشی هر کشور مطابق پروسه انکشاف اقتصادی و اجتماعی آن عیار گردیده که با کسب آموزش مطابق ضرورت افراد آن جامعه بهره مند میشوند و این توانایی را کسب میکنند که از یکطرف منحنی عامل تحول اقتصادی در کشور شان تبارز کنند و از جانب دیگر ایجاد کننده ارزش ها، اندیشه ها و خواسته ها شده، برای دگرگونی های اقتصادی و اجتماعی نقش ایفا کنند. آموزش در جهان به ویژه در افغانستان مصارف هنگفت و قابل ملاحظه مادی و معنوی را در بر میگیرد و مطابق به ضرورت فرصت خوبی را برای جوانان می طلبد. از آنجائیکه میکانیزم انکشاف دانش انسانی سیستم فراگیری تعلیم و تربیه است بناً خواست مبرم انکشاف ملی کشور ها در توسعه و انکشاف سریع در فرصت های آموزشی نهفته است و به همین جهت است تعلیم و تربیه را جز اساسی انکشاف اقتصادی می دانند که زمینه رشد و توسعه اقتصادی را فراهم مینماید، سهم آن بر عواید ملی و تولید ملی بر جسته است. ◀

افغانستان کشوریست که سه دهه جنگ را سپری کرده و تعدادی از سرمایه گذاران بروکرات با حمایت از نهاد های مالی بیرونی در صدد هستند تا با استفاده از اقتصاد باز، اقتصاد کشور را به سوی نیولیبرالیزم اقتصادی سوق بدهند و فقر را در میان مردم جاگزين نمایند در کشوری که فیصدی زیادی زیر خط فقر زندگی میکنند، عواید روزانه ناچیزی بدست میآورند و بیشتر از ۳۰ در صد کودکان از نعمت سواد بی بهره هستند و زیاد تر از دومیلیون تن منتظر کمک های غذایی از موسسات جهانی اند و بلاخره اضافه از ۲۱ در صد نیروی مستعد به کار بیکارند، کار خانه های تولیدی همه از ضربه های کالای بی کیفیت وارداتی رنج برده و ورشکست شده اند و توجه به منابع داخلی اصلاً وجود ندارد. نیولیبرالیزم اقتصادی تلاش دارد تا مقررات بازار را بر ابعاد زندگی انسانی حاکم سازد و چیز هایی که برای زندگی ضروری و حیاتی اند کالایی میکنند این سیستم مطلق پول را بر ابعاد زندگی حاکم میسازد. در نیولیبرالیزم انسانها به ماشین های تولیدی تبدیل میگردند، افغانستان که بارگران تورم وارداتی را تحمل میکند و از تورم گوناگون رنج میبرد طوریکه در سالهای اخیر تورم، نوسانات خود را داشته که بر رشد اقتصادی کشور زیان آور است، سال قبل تورم تقریباً سیر صعودی را طی میکرد که نشاندهنده ۱۵۸٪ و رشد اقتصادی در مجموع ۸.۲٪ که سکتور خدمات ۵۰.۱٪ در آن نقش ایفا نموده است. خشک سالی های پیهم ما را زیاد تر متکی به کشور های خارجی ساخته است، این همه فشار هایی است که هموطنان ما را رنج میدهد. میزان پایین بیکاری، بیسوادی و عواید نهایت ناچیز این مشکلات را تشدید بخشیده است. طوریکه سال گذشته عاید سرانه را ۶۲۹ دالر امریکایی نشان دادند، واضح است که در کشور تعداد زیاد مردم زیر خط فقر قرار دارند. پس برای رسیدن به توسعه و انکشاف اقتصادی، هر کشور به امکانات مادی و نیروی متخصص ضرورت مبرم دارد. در روند پیشرفت های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...، نقش تعلیم و تربیه متبارز و با

پدر اقتصاد آدام اسمیت سالهای ۱۷۲۳ - ۱۷۹۰ م در رابطه به تعلیم و تربیه و چگونگی آن در رشد اقتصادی جامعه هم نظرات خود را داشته است، نقش آموزش در اقتصاد تحول ارزش و انتقال آن به نظام صنعتی عصری و ایجاد تحولات تمدن بر جسته میباشد. یقیناً بدون این تحول، اصلاحات نهادی و سازمانی برای توسعه اقتصادی ناممکن خواهد بود. آگاهی عامه نسبت به اوضاع عقب مانده و راه بیرون رفت آن جزء از طریق سرمایه گذاری های اجتماعی در جهت انسجام نظام آموزشی و سهمگیری همه جانبه مردم میسر نیست. از یاد نبریم که جوانان اند که با تصمیم گیری معقول، تحولات زیادی را در عرصه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و باز سازی کشور به وجود می آورند.

باید بالای این نیرو تاکید زیاد صورت گیرد چون آینده سازان کشور همین نیروست، تاریخ رشد اقتصادی گواه آنست که کشور های کمتر توسعه یافته در مسیر حرکت خود بسوی جایگاه اقتصاد جهان پیشرفته صنعتی، زراعتی و سایر خدمات عامه تلاش بخرج دادند تا در بخش های آموزش نسبت به ظرفیت اقتصادی شان سرمایه گذاری بیشتری انجام دهند. سال ۱۳۸۲ زمینه باز گشایی موسسات تحصیلات متوسط و عالی در کشور میسر شد و درین زمینه سرمایه گذاری هم گردید. اما آنقدر از کیفیت عالی برخوردار نیست و این سرمایه گذاری به تناسب سایر سکتور ها اندک بوده جوابگوی نیاز امروز و آینده کشور نخواهد بود. تجربه بعضی کشور ها نشان میدهد که افزایش سرمایه گذاری در بخش آموزشی در افزایش ظرفیت های اقتصادی و سرمایه گذاری های اقتصادی همراه با فعالیت تکنالوژی عصری موفق بدر شده اند. لذا رابطه میان سرمایه گذاری های زیربنایی و یا تولیدی و سرمایه گذاری های آموزشی در مراحل مختلف انکشاف از اهمیت خوبی برخوردار است، به شرطی که آموزش با واقعیت های زندگی فردی و اجتماعی عموم مردم وابستگی داشته باشد و بیشتر بر بنیاد علمی، مهارت، نگرش و بنیانگذاری بینش های گروهی در امر انکشاف موثر باشد. در کشور های عقب مانده منجمله کشور ما

بستر های فرهنگی، ملی و منطقه ای، ارتقای دانش و تغییرات فکری، نگرش های تحقق پذیر مناسبات بازار را بر توزیع عادلانه و موثر منابع بکار انداز، میتوان در بازسازی ظریف فلسفی و تعلیم و تربیه دریافت و برای تحقق آن در عرصه های بازسازی، تجدید نظر در پالیسی های تعلیم و تربیه، سکتور اقتصادی، فرهنگی و سیستم آموزشی به میان آورند تا راه بهتری را پیماید. انکشاف اقتصادی - اجتماعی تنها نتیجه انباشت سرمایه فیزیکی، بر خور داری از وسایل مدرن تکنالوژی جدید و ثروت های هنگفت طبیعی و ملی نیست بلکه نیروی کار تربیه شده در عرصه تولید را بمثابه یک ارزش والای انسانی دانسته که برای پلان های انکشافی از اهمیت خاصی برخوردار است. گسترش منابع سازنده نسبت به کار، قناعت و مصرف کالای (محصولات داخلی)، شیوه های درست مصرف، حس وطن دوستی و عشق به سر زمین آبیایی، تلاش برای بهبود تکنالوژی عقب مانده و جایگزین نمودن آن از طریق نوآوری و ابتکار با تکنالوژی عصری را در بر دارد، باید گفت که تحول ابزار های تولید که موجب گسترش و افزایش بهره وری منابع انسانی (نیروی کار) میشود برای رسیدن به کاروان تمدن و پیشرفت، اولین گام در مسیر انکشاف اقتصادی، اجتماعی و تعلیم و تربیه است، زیرا تعلیم و تربیه یکی از مهمترین و موثرترین منابع نیرو دهنده به انکشاف منابع انسانی، ارتقای بهره وری و در حقیقت زیر بنای هر جامعه میباشد. آموزش را فعالیت مداوم، همه جانبه، برای رشد و انکشاف انسان، غنای فرهنگ تعریف کرده اند. (تداوم) در تعلیم و تربیه به معنی آنست که این پروسه به دوره خاصی از زندگی مربوط نیست. این فعالیت ها پاسخگو به نیاز مندی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ... انسانها نمیشد. همینگونه نیاز ها و ضرورت های فردی به مفهوم پرورش توانایی ها، بینش ها، خلاقیت ها، تعاون و همکاری به منظور تأمین رفاه و آسایش زندگی و ساختن محیط زیست است و نیاز های فرهنگی به معنای پیش بردن و گسترش حدود دانش، معرفت، مسلک و هنر برای مساعد نمودن شرایط فرهنگی زندگی انسانها میباشد. ◀

وضعیت به اعتبار نهاد های اکادمیک هم صدمه وارد خواهد کرد و برای قشر کثیر جامعه نهایت زیانبار است زیرا در حلقه شیطانی فقر دست و پا میزنند.

سرمایه گذاری در بخش تعلیم و تربیه ضمن آنکه توانمندی تحلیل نیازمندی ها را فراهم میسازد باعث تشخیص راه های تأمین بر آورده شدن و تخصیص کاری، امکانات و کاربرد موثر عوامل نیل به آن نیز می گردد. گفته می توانیم که آموزش نیروی انسانی، اساسی ترین نقش را در حرکت جامع به سوی پیشرفت اقتصادی و یا تسریع اصلاحات وضعیت سنتی به وضعیت مدرن دانست زیرا هیچ جامعه را نمی توان در یافت که با بی توجهی و بی تفاوتی به تعلیم و تربیه به رشد، توسعه و انکشاف نیل گردیده باشد. مسیر انکشاف صنعت و رشد تکنالوژی، همزمان با ایجاد گسترش تخصص ها در زمینه های مختلف اقتصادی موثر است. ●

باید گفت بر اساس سرمایه گذاری اندکی در راستای آموزش تعدادی از موسسات تعلیمی در کشور ایجاد شده است که متأسفانه تعداد زیاد جوانان توان پرداخت فیس دالری آنرا ندارند تنها تعداد انگشت شماری از این نعمت مستفید میشوند. موسسات آموزشی دولتی هم با کیفیت نه چندان خوب توانایی فعالیت میکنند طبق آمار وزارت معارف کشور ۱۹۲۵۸۱ معلم که ۳۱٪ آن اناث و ۱۴۶۰۷ باب مرکز آموزش با ۸.۴ میلیون متعلم که ۳۹٪ آن اناث میباشد در کشوری که در حدود ۲۵ - ۳۰ میلیون نفوس دارد خیلی ها نا چیز است. باید گفت که در سال ۱۳۹۰ از ۱۶۰۰۰۰ فارغ واجد راهی سپری نمودن امتحان کانکور و شمولیت در مرکز تعلیمات از این جمله شاید نصف آن شامل موسسات تحصیلی و متباقی به شمار بیکاران افزود میگردد. زیرا توانایی پرداخت فیس گزاف را در موسسات تحصیلات سکتور خصوصی ندارند و همچنان درین موسسات کیفیت و استندرد که با معیار های بین المللی هماهنگ باشد در وجود ندارند و راجستر شده یونسکو هم نمیباشد. این



کفایت سرمایه ای مالی و انسانی داخلی، سنت گرایی و توجیه وضع موجود در پرتو تقدیرگرایی، نارسایی حرفه تجارت (تجارت داخلی، تجارت منطقه ای تجارت خارجی) بوده است که روی این همه در آینده بحث خواهیم کرد. اکنون در رابطه به نارسایی تجارت می پردازیم که کشور عزیز ما از این رهگذر از راه دشوار شرایط سختی راعبور نماید.

این مسئله زمانی متأثر از روابط خود با کشورهای تحت کنترل انگلستان در زمانی دیگر روسیه بوده است و کشور فقیر ما بیشتر بر واردات متکی بوده است. صادرات اندکی اگر داشته ایم به دلایل مختلف سود آور نبوده و به رفع فقر و پیشرفت کشور ما کمکی نکرده است. باکمال تأسف که این وضعیت هنوز هم (۱۳۹۰ هـ ش) ادامه دارد، واردات انبوه و زیاد و صادرات کم و ناچیز است.

تجارت چیست؟

هر نوع داد و ستد یا انتقال مواد گوناگون خوراکی و غیر خوراکی از شهری به شهر دیگر و از قاره ای به قاره ای دیگر را تجارت گویند. فلسفه وجودی تجارت رفع نیازمندیهای مردم و رشد تولیدات کالاهایی، توسعه اقتصادی، رفاه مردم و رسیدن تاجر به سود اقتصادی است.

گاهی کالایی یا جنسی در یک شهر یا یک کشور تولید نمی شود یا کمیاب است، این کمبود با تجارت رفع می شود. ◀



موانع توسعه تجارت در افغانستان

نویسنده: قیس ظاهر

دورترین نقطه شرق آن انتقال می دهد. بازهم هردو طرف ازین رهگذر سود میبرند.

تجارت یک پیشه جهانی خطرساز و سود رسان است که نقش اساسی در پیشرفت بعضی از کشورها و عقب ماندگی کشورهای دیگر داشته است.

از عوامل فقر و عقب ماندگی کشور عزیز ما همچو: نبودن استراتژی روشن و دوام دار توسعه، منابع متضاد کمک کننده ای مالی و تکنولوژی، تضاد اصول سیاست خارجی، کوتاه بودن عمر حکومت ها، عدم امنیت پایدار در ابعاد مختلف سیاسی و حقوقی، محصور بودن در خشکه، عدم

تجارت یا داد و ستد از زمانهای بسیار دور در بین ملل مختلف جهان وجود داشته است، تاجران، لعل بدخشان و سنگ شاه مقصود افغانستان را به ایران، عراق و سایر کشورها انتقال می دادند، ابریشم ایران را به هندوستان و ادویه هندوستان را به ایران می رساندند از این طریق هم خود سود می بردند و هم نیازمندیهای مردم را رفع می کردند.

آنچه گفته شد بخشی از تاریخ گذشته تجارت بود که بیشتر در بین چند کشور یا در محدوده یک قاره فعالیت می کرد، ولی اکنون تجارت مرز قاره ها را عبور کرده، کالا را از دورترین نقطه غرب جهان به

و زمینه رفاه و برخورداری مردم فراهم می گردد.

شرایط تجارت در افغانستان از گذشته های تاریخ تا اکنون تاسف بار بوده و نه تنها به پیشرفت کشور کمکی نکرده، که زمینه ساز عقب ماندگی کشور ما بوده است.

موانع مختلفی در راه توسعه تجارت وجود داشته که بعضی از آن ها داخلی و برخی هم خارجی بوده می باشد. در اینجا برخی از مهمترین موانع رشد تجارت در افغانستان را بررسی می کنیم:

عدم تولید و فقدان کالا های صادراتی

محدودیت روابط تجاری

عدم اولویت بندی در واردات

عدم امنیت راه های تجاری

عدم تولید و فقدان کالا های صادراتی

تجارت خارجی آنگاه رونق می گیرد و زمینه ساز پیشرفت و رشد اقتصاد می گردد

که کالا های صادراتی به صورت وافر موجود باشد و کشور نیازمند کالا های خارجی نباشد یا حداقل بین صادرات و واردات موازنه برقرار باشد.

اما کشور ما بر اثر علل و عوامل مختلف در طول تاریخ، کالا های صادراتی نداشته یا بسیار کم داشته است.

کالا های صادراتی در هر کشور یا محصول زراعت است یا محصول تولیدات صنعتی. متأسفانه کشور ما در گذشته در هر دو مورد گرفتار ضعف و نابسامانی بوده است.

در قسمت زراعت باید گفت که زراعت ما متأثر از عوامل مختلف می باشد. اول اینکه مردم ما به دلیل کوهستانی بودن کشور به شدت کم زمین هستند و زمین هایی که در اختیار دارند اغلب نامرغوب بوده و محصول اندک می دهد.

صدور تولیدات صنعتی در طول تاریخ و هم اکنون یک خیال است تا حقیقت. یکی

از عوامل آن این بوده که رهبران کشور ما در طول تاریخ کمتر به پیشرفت علم و فرهنگ و تولیدات صنعتی اندیشیده و توجه نموده اند.

بلکه بیشتر در فکر کشور گشایی، خودخواهی، جنگ داخلی بوده و کمتر به فکر امنیت، توسعه زراعت و تعلیم و تربیت و توسعه صنعت بوده اند.

محدودیت روابط تجاری

از نخستین شرایط توسعه تجارت و سودمندی آن، روابط آزاد تجاری است و بر اساس آن هر کشور به صورت دلخواه بر اساس منافع و مصالح خود با کشور های دیگر روابط تجاری برقرار می کند. این جریان می تواند کالا های ارزان را در اختیار آن کشور قرار دهد و کالا های صادراتی را به قیمت مناسب به کشور دلخواه صادر کند و بستر توسعه اقتصادی را فراهم نماید. ◀◀



در گذشته، روابط تجارت خارجی افغانستان چگونه بوده است؟ محدودیت داشته یا از آزادی نسبی برخوردار بوده است؟

متأسفانه کشور ما قبل از استقلال به شدت گرفتار محدودیت بوده است. استعمار بریتانیای آلمان سیاست خارجی کشور ما را به دست داشته و مانع روابط آزاد تجاری با کشورهای دیگر می شد سعی می کرد هرچه بیشتر اجناس صنعتی خود را با قیمت بالا وارد بازار افغانستان نماید.

توسعه امپراطوری بریتانیای وقت در شبه قاره هند و امپراطوری روسیه در آسیای مرکزی محدودیت های شکننده یی برای کشور ما ایجاد کرد. گرچه مبادلات با آسیای مرکزی وجود داشت، اما در مقیاس جهانی بسیار در سطح نازل قرار داشت. راه آهن از سه جهت به سوی افغانستان کشیده شد اما در مرزهای افغانستان متوقف ماند.

یکی دیگر از محدودیت های تجارت در افغانستان، هزینه بسیار بالای حمل و نقل بوده است، میانگین و اوسط هزینه حمل و نقل کشور محاط به خشکه ۴۰ تا ۶۰ در صد بیشتر از میانگین هزینه حمل و نقل کشورهای دارای ساحل آبی است. این امر به معنای سود کمتر تجارت محسوب میگردد.

عدم امنیت راه ها

از نخستین شرایط توسعه تجارت، بهبود

وضعیت حمل و نقل و امنیت راه ها می باشد که اموال تاجران سالم به مقصد برسد و از دستبرد دزدان و راهزنان در امان باشد همچنین حق و حقوق آنان مورد احترام باشد و وسایل نقلیه مناسب و جاده های خوب و منظم را از مبدأ تا مقصد در اختیار داشته باشد.

در طول تاریخ جاده های ارتباطی و وسایل حمل و نقل در کشور ما نامناسب بوده است در برخی موارد تاجران، کالا های خود را توسط حیوانات باربر به مقصد می رساندند.

این وضعیت از دو نظر، عوامل عقب ماندگی اقتصادی کشور ما را فراهم می آورد: نخست اینکه اجناس صادراتی ما که اغلب محصولات زراعتی است یا صادر نمی شود یا با قیمت خیلی پایین از دست زارعین و تاجران افغانی خارج می شود، و خود عامل رکود تولیدات میگردد.

یکی دیگر از اقلام صادراتی عمده کشور، قالین است که از گذشته های دور از نظر رنگ، کیفیت و مرغوبیت از شهرت جهانی برخوردار است. اما با تأسف خصوصاً درین چند سال اخیر نسبت مشکلات در داخل افغانستان و گران بودن مواد خام، یا در پاکستان بافت می گردد یا از طریق پاکستان صادر میگردد حتی بعضاً بنام قالین پاکستانی صادر میگردد، نسبت عدم توجه مراجع مسوول حجم صادرات

قالین درین اواخر بسیار کم شده و بگفته یکی از مسوولین اطاق تجارت و صنایع حدود هفتاد فیصد در صادرات آن کاهش بعمل آمده است که کاهشی به این سطح در یکی از اقلام صادراتی کشور باعث نگرانی جدی میباشد.

از سوی دیگر کالاهای وارداتی با قیمت بالا و سنگین به دست مصرف کنندگان در داخل افغانستان قرار می گیرد.

گرانی و بلند بودن قیمت دو دلیل عمده دارد:

اول اینکه، به دلیل نا امن بودن راه ها مصرف زیادی بر میدارد. که طبعاً روی قیمت کالا تاثیر می کند.

دوم اینکه گاهی بعضی از اجناس کمیاب می شود، تاجران فرصت طلب آن را احتکار می کنند و به قیمت بلندتر به فروش می رسانند.

افغانستان در طول تاریخ از جهت دیگر نیز فاقد راههای امن و مناسب تجارتي بوده است، زیرا بیشترین صادرات و واردات کشور ما به صورت ترانزیت از بندر کراچی پاکستان صورت می گیرد و از سویی بالاثر عوامل دیگر معمولاً به دلایل مختلف، پاکستان راه صدور و ورود کالا را مسدود می سازد و فعالیت تجاری را با بن بست مواجه ساخته و از این راه خسارات بزرگی را به دولت، ملت و به ویژه به تاجران ما وارد می سازد. ◀◀

عدم اولویت بندی واردات

تجارت آنگاه عامل پیشرفت اقتصادی و رفاه عمومی می گردد که وجدان و حس وطندوستی در تاجران بیشتر از پیش بیدار شود منفعت کشور، ملت و مردم فقیرخویش را بر منفعت بیگانگان ترجیح دهند، کمی دلسوزانه با مردم فقیر ورنج کشیده خویش برخورددار نمایند. هم چنان دولت باید قوانین و مقررات تجارتی فراگیر داشته باشد که متضمن سود و حفظ حقوق طرفین (مردم و تاجران) باشد.

دولت مسؤل است واردات مواد ضروری و اساسی را از غیر آن و واردات زیانمند را از سودمند تفکیک نماید.

جلو کالاهای غیر ضروری و زیان آور گرفته شود و ورود آنها ممنوع گردد. منظور از واردات زیانبار و فقر آفرین، مسکرات، مشروبات الکولی، فلمهای مبتدل و گمراه کننده، کتاب های غیر مناسب و کالای لوکس و نیاز آفرین و سرمایه بر است.

کالاهای یاد شده نه تنها به معنویت و فرهنگ اصیل خسارت می رساند بلکه سرمایه های اقتصادی را می بلعد، دولت دلسوز باید آنها را از لست واردات حذف نماید و به جای آنها، وسایلی تراکتور، و اتریمپ، ماشین آلات میکائیکی، خرمن کوب، صنعت چاپ، تخم های اصلاح شده بذری، ادویه ضد آفات نباتات و ... که از نیازمندیهای شرایط فعلی اساسی هستند، وارد شود.

اکنون مرزهای کشور برای ورود کالا های مختلف از هر جهت باز است. نه کنترل و

نه محصول گمرکی و نه نظارت دولت و مردم وجود دارد.

یک تعداد تاجران فقط منافع شخصی و آتی را مد نظر دارند نه مصالح کشور و ملت فقیر افغانستان را، هر نوع کالایی را هر چند که برای مردم زیانبار باشد، وارد می کنند.

کشور عزیز ما امروز انباری شده از اجناس زیانبار و غیر ضروری که با زرق و برق خود، نیاز کاذب را در مردم افزایش میدهد و نا آگاهانه مردم در دام مصرف گرایی می افتند. دار و ندار خود را صرف خریدن این کالاهای لوکس خارجی نموده و به آن افتخار می کنند. غافل از این که مصرف گرایی و استفاده از چنین کالاهای لوکس افتخار ندارد بلکه افتخار درین است که سرمایه های خود را در قالب یک شرکت تولیدی و زیربنایی بکار ببریم و در امور زیربنایی از قبیل ساختن بند های آب، چاه های عمیق، تولیدات مواد غذایی، پوشاک، مصالح ساختمانی، وسایل فرهنگی، مکاتب و مراکز تحصیلی، کتابخانه و ... به کار ببریم.

افتخار درین این است که بستر رشد تولیدات داخلی و خارجی را فراهم کنیم و خود را از رنج فقر، بیکاری، بی سواد، سرگردانی و مهاجرت ها برای لقمه نان، و عقب ماندگی نجات دهیم.

در شرایطی که اکنون در آن قرار داریم روز به روز به سوی فقر، عقب ماندگی و وابستگی گام برمیداریم. تا چه وقت یک ملت مصرفی، وابسته به دیگران و وارداتی باشیم؟



افغانستان در تلاش رهایی از برق وارداتی

انرژی برق که در حقیقت قوه محرکه چرخشهای اقتصادی یک کشور بوده، زمینه کار و اشتغال را مساعد و در رشد عاید ملی رول اساسی داشته و از آلودگی محیط زیست جلوگیری و در بلند بردن سطح زندگی انسانها در بخش های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نقش مهمی را ایفا مینماید.

در جریان چندین دهه جنگهای تحمیلی در افغانستان آنقدر انکشاف در سکتور برق به عمل نیامده بلکه به تأسیسات و سیستم برق رسانی صدمات زیادی نیز عاید گردیده است، چنانچه قبلاً دستگاه های ناصبه تولید برق کشور ۲۵۴ میگاووات بوده ولی بنابر تخریبات ناشی از جنگ های تحمیلی، قدرت تولیدی دستگاه های کنونی برق به ۲۴۰ میگاووات کاهش یافته است که تکافوی ضرورت فعلی کشور را نه نموده، ناگزیر در شبکه ها پرچاوی های نوبتی عملی میگردد. بناً بخاطر رفع کمبود برق در کشور تصمیم گرفته شد تا در قسمت برق وارداتی از کشور های مانند تاجکستان، ازبکستان، ترکمنستان و ایران

اقدام عملی صورت گیرد.

کشور تاجکستان از طریق سنگتوده - پلخمري برق اضافی خود را در جریان پنج ماه فصل بهار و تابستان با قدرت و نیروی ۳۰۰ میگاووات به ولایات شمالی افغانستان میفرستد، قرار اظهار مقامات وزارت انرژی تاجکستان ارزش یک کیلو وات برق از تاجکستان به افغانستان سه و نیم سنت امریکایی میباشد.

خط انتقال برق از ازبکستان به افغانستان که به کمک مالی بانک توسعه آسیایی، اداره توسعه بین المللی امریکا، هند، ایران، جاپان و آلمان با سرمایه یک میلیارد دالر تمدید گردید، که در ابتداء ۲۲۰ کیلو ولت برق و در مرحله بعدی به ۳۰۰ میگاووات برق از ازبکستان به افغانستان تا (چمتله کابل) افتتاح شد، که در ابتداء با تقویت دستگاه های این پروژه مردم در مسیر مزار شریف، ایبک، پلخمري و بغلان جدید از برق دوامدار مستفید گردیدند.

برق وارداتی از کشور های ایران و ترکمنستان در سال ۱۳۸۲ به ولایت هرات منتقل گردید، در مجموع برق وارداتی از

ایران به هرات ۴۰ میگاووات و از کشور ترکمنستان به ولایت هرات در حدود ۲۰ میگاووات است در صورتیکه برق مورد ضرورت هرات ۱۵۰ میگاووات میباشد.

نکته مهمی که نباید فراموش کرد این است که برق های وارداتی تضمین شده نمی باشد، خواهی نخواهی یا قطع می گردد یا مصرف برق وارداتی بالا می رود، طوریکه پول مصرف برق وارداتی از کشور ازبکستان به افغانستان که شش ماه قبل سه میلیون دالر تمام می شد در ماه جدی سال روان به ۹ میلیون دالر افزایش یافت، به گفته مسئولین ریاست برشنا در بدل هر کیلو وات برق وارداتی از ازبکستان شش سنت پرداخت میگردد، قیمت برق در ساحات تجارتی یک کیلو وات برق مبلغ ۱۰ افغانی و در ساحات رهائشی قیمت فی کیلو وات مبلغ یکونیم افغانی تا ۳۰۰ کیلو وات میباشد و بالاتر از آن تا ۷۰۰ کیلو وات قیمت فی کیلو وات مبلغ ۴ افغانی و بالاتر از ۷۰۰ کیلو وات در بدل ۶ افغانی توزیع میگردد. ❖

بنا بر گزارش روز نامه هرات، جریان برق بر اساس عوارض فنی (خرابی پایه های برق در نقاط پر خطر و پائین بودن ولتاژ برق) از ترکمنستان به افغانستان قطع گردیده است، برای رفع این مشکل باید پایه های برق تجدید و ولتاژ لین برق از ۱۱۰ ولت به ۲۲۰ ولت افزایش پیدا کند، زیرا ولتاژ برق وارداتی از ترکمنستان بسیار پائین بوده و برق وارداتی از ایران هم به طور نوبتی در هرات توزیع میگردد.

در حالیکه افغانستان دارای منابع سرشار آبی و گاز بوده که ظرفیت تولید برق آبی آن به ۲۳ هزار میگاوات و تولید برق از گاز یک هزار میگاوات تخمین شده و با این همه منابع آبی، افغانستان در جستجوی رهایی از برق وارداتی کمر همت می بندد، زیرا دریا های افغانستان که در حقیقت یک منبع برق آبی ارزان میباشد مانند: دریای کوچک، آمو و در یای پنج که این سه دریا به تنهایی خود ظرفیت ۲۰ هزار میگاوات برق را دارا میباشد. کار های که درین اواخر در بخش اعمار و ساختمان بند ها در مورد تولید برق صورت گرفته اعمار و ساختمان بند سلما بالای دریای هریرود که ظرفیت تولید ۴۰ میگاوات برق، بند کمال خان که بالای دریای هلمند موقعیت و توان تولید ۹ میگاوات برق را داشته، بند برق کامه که بالای دریای کُتر موقعیت داشته و در آینده با ظرفیت تولید ۴۵ میگاوات برق، بند ذخیره کيله گی در ولایت بغلان با ظرفیت ۵۰ میگاوات برق، اعمار بند برق بالای دریای فراه رود که ظرفیت ۲۰ میگاوات را دارد.

اگر همینطور در مورد زیر بنا های اقتصادی مانند سکتور برق، از طرف دولت سرمایه گذاری های نسبتاً بزرگ صورت گیرد، سکتور های خصوصی میتوانند در امتداد آن سرمایه گذاری نمایند، زیرا در حال حاضر تنها چشمداشت و توقع داشتن از بخش سکتور خصوصی که بتواند رشد اقتصادی را درین بخش داشته باشد غیر ممکن به نظر میرسد. در قدم اول بهتر است دولت بالای بند های آبی یی سرمایه گذاری نماید که به مرکز و سایر شهر های پر نفوس کشور نزدیک تر باشد، مانند باز سازی هر چه عاجلتر بند های برق نغلو، ماهیپر، سروبی، پروان، جبل السراج، چک وردک، درونته غیره، همچنان اعمار بند برق بالای تنگی دریای پنجشیر، که جای مناسبی برای اعمار بند برق میباشد، زیرا فاصله آن تا شهر کابل ۷۰ کیلو متر بوده و لین برق در زمین های هموار تا به کابل امتداد پیدا میکند که مصارف آن گزاف نبوده و ولایات مرکزی نیز از نعمت برق آن مستفید میگردند. قابل یاد آوری است که اکثر جاهاییکه از مسیر لین برق عمومی در داخل کشور دور افتاده اند، باید زمینه استفاده از انرژی برق قابل تجدید، مانند استفاده از انرژی باد و استفاده از انرژی آفتاب مهیا شود، تا مردم بتوانند در سراسر کشور از نعمت برق مستفید گردند. درمورد اعمار بند های برق باید یاد آور شد که خوشبختانه وزارت انرژی و آب در ۲۲ حمل ۱۳۹۰ از ایجاد شرکت جدید برق در چهار چوب تشکیلات دولت خبر داد تا بتواند این شرکت کار اعمار بند های برق را در نقاط مختلف کشور سرعت بخشد. ●

عبدالحفیظ شاهین



منبع : سایت خاوران: نوشته اسلام الدین اندیش

رادیو آزادی، شنبه، ۱ دلو ۱۳۹۰

خبر گذاری صدای افغان ۱ دلو ۱۳۹۰

ماهیت کالاها و خدمات

NATURE OF GOODS AND SERVICES

لذت و خشنودی می دهد. این خشنودی حاصل از مصرف کالاها و خدمات را در اقتصاد مطلوبیت می نامند.

به دلیل اهمیت کالاها و خدمات در زندگی روزمره اقتصادی افراد و جوامع و پیچیده تر شدن مکانیسم تولید، توزیع و مصرف آنها، برحسب ضرورت بررسی ماهیت کالاها و خدمات در اینجا آورده می شود.

کالاها (Goods) : هر چیزیکه دارای مطلوبیت بوده و قدرت ارضاء نیازها و خواسته های بشر را داشته باشد کالا نامیده می شود. یا به عبارت دیگر: هر شیء خارج از وجود انسان خواه مادی یا غیر مادی باشد که خواسته بشر را تامین کند و قابلیت مبادله و مصرف را داشته باشد کالا گفته می شود. ◀

مصرفی داشته و مبادله (داد-گرفت) آنها در سطح بسیار محدود صورت می گرفت. وقوع انقلاب صنعتی، پیدایش تکنولوژی تولید و تکوین پول موجب بازده به مقیاس فزاینده و تولید کالاها و خدمات به مقیاس بزرگ گردیده و بدین ترتیب تولید کنندگان تولیدات شان را در سطح ملی و بین المللی عرضه و برای تسخیر بازارها رقابت می کنند.

درحال حاضر (اوایل قرن ۲۱ میلادی) تولید کنندگان مختلف میلیون ها کالا و خدمات متنوع را تولید و در بازار محصولات عرضه می کنند. مصرف کننده گان کالاها و خدمات را از بازار محصولات خریداری و جهت پاسخگویی به نیازهایشان استفاده می کنند. کالاها و خدمات قادر به ارضاء نیازها و خواسته ها بوده و مصرف آنها با ارضاء نیاز به مصرف کننده

نیاز جزء ذات انسان است. انسانها از ابتدای خلقت برای تامین نیازها و خواسته هایشان به انجام فعالیتهای تولیدی و مصرفی پرداخته و از این طریق امرار معاش نموده اند. افراد با استفاده از منابع کمیاب به تولید کالاها و خدمات پرداخته و نیازها و خواسته های خود را تامین می کنند. محدودیت و کمیابی منابع تولید از یک طرف و نیازهای گوناگون و متنوع از طرف دیگر، تخصیص منابع، اولویت بندی نیازها و نهایتاً انتخاب را لازم و حتمی می گرداند.

قبل از صنعتی و ماشینی شدن پروسه تولید، ورود تکنولوژی و پیدایش مارکیت های زنجیره ای و بازارهای بزرگ و بین المللی تولید کالاها و خدمات به مقیاس کوچک انجام می شد. بیشتر تولیدات جنبه خود

ساحل رودخانه کالاهاى غير اقتصادى و در شهرها به دليل محدود بودن عرضه آنها کالاهاى اقتصادى بحساب مى آيند.

همچنان هواى پاک و سالم که در گذشته ها یک کالای رایگان پنداشته مى شد اکنون به دليل آلودگی هوا یک کالای اقتصادى نامیده مى شود.

کالاهاى اقتصادى به دو گروپ زیر تقسيم مى شوند.



کالاهاى مصرفى (Consumers' Goods): اين کالاها جهت ارضاء نیازهاى مصرف کننده گان استفاده مى شوند. مانند: مبلمان، پوشاک، راديو، بایسکل، موتر، نان و غيره.

انواع کالاهاى مصرفى

الف) کالاهاى مصرفى بی دوام (Single-use Consumers' Goods):

به کالاهاى یکبار مصرف مانند شیر، نان، تنباکو، رنگ، کاغذ، مواد سوخت و غيره اطلاق مى شود. اين نوع کالاها با یک عمل مصرفى به مصرف مى رسند. خدمات (آموزشى، صحى، حسابدارى ...) نیز شامل کالاهاى مصرفى بی دوام بوده و در موقع توليد به مصرف مى رسند.

ب) کالاهاى مصرفى کم دوام (Semi-durable use Goods):

به کالاهاى گفته مى شود که عمر مفيد آنها یک سال يا اندکی بیشتر از یک سال باشد. مانند: پوشاک، مبلمان، پرده، کفش و امثال اينها. ◀

قيمت هاى معين و مشخص داشته و برای دسترسى به آنها بايد مبلغى پرداخت شود.

همچنان اين کالاها با استفاده از منابع کمیاب که کاربرد هاى متفاوت دارند، توليد مى شوند. بطور مثال چوبى که در توليد ميز استفاده مى شود مى توان از آن در ساخت دروازه، چوکى، ميل و فرنيچر و ساير کالاها نیز استفاده نمود. استفاده چوب در توليد ميز همراه با چشم پوشى از استفاده آن در توليد ساير کالاها بوده و قيمت ميز حداقل بايد مساوى به قيمت ساير کالاهاى که از توليد آنها صرف نظر مى شود، باشد. در نتيجه مى توان گفت که توليد کالاهاى اقتصادى بستگى به استفاده بهينه منابع کمیاب دارند و داراى هزينه فرصت توليد مى باشند.

کالاهاى غير اقتصادى (Non-economic Goods): کالاهاى هستند که در طبيعت به صورت رایگان وجود داشته و نسبتا کمیاب نيستند. آنها ممکن است برای ادامه حيات بشر بسيار مفيد باشند اما به دليل وفور آنها در طبيعت، برای دسترسى به آنها قيمتى پرداخت نمى گردد (عرضه تقاضا). نورآفتاب، آب و امثال اينها کالاهاى غير اقتصادى محسوب مى شوند.

تقسيم بندى کالاها به کالاهاى اقتصادى و غيراقتصادى یک طبقه بندى نسبى مى باشد و بستگى به عرضه و تقاضاى کالاها دارد. زمانیکه تقاضا برای کالاهاى رایگان نسبت به عرضه آنها بیشتر شود به کالاهاى اقتصادى تبديل مى شوند. اگر یک کالا در یک زمان و مکان مشخص غير اقتصادى تلقى گردد در شرايط مختلف ممکن است یک کالای اقتصادى باشد. مثلا آب در اقيانوس و ريگ در

ممکن است کالاها مادی (مشهود) يا غير مادی (خدمات) باشند. معمولا برای به دست آوردن آنها افراد بايد مبالغى را پراخت يا منابع ديگر را مبادله کنند. اما برخى از کالاها در طبيعت به صورت رایگان وجود دارند و افراد مى توانند بدون انجام هزينه اى به آنها دسترسى داشته و به اندازه نیاز استفاده نمايند. کالاهاى مادی (Material Goods):

به کالاهاى گفته مى شود که به صورت ملموس و فیزیکی بوده و قابليت انتقال را داشته باشند. لباس، مواد خوراکی، محصولات زراعتی، ماشین آلات، ساختمان، توليدات صنعتی و امثال اينها شامل اين گروپ مى باشند.

کالاهاى غير مادی يا خدمات (Non-material Goods or Services):

منظور از کالاهاى غيرمادی يا خدمات کالاهاى هستند که وجود فیزیکی و ملموس نداشته و قابل رویت و انتقال نمى باشند. اين کالاها شامل انواع خدمات مانند خدمات صحى، آموزشى، حقوقى، حسابداری و نظير اينها مى باشند. خدمات نتيجه فعاليت انسانها و تبلور کار آنها برای تامين نیازها مى باشند و به صورت رایگان در طبيعت وجود ندارند.

کالاهاى مادی را به کالاهاى اقتصادى و غير اقتصادى به شرح زیر تقسيم بندى مى کنند.

کالاهاى اقتصادى (Economic Goods): کالاهاى هستند که عرضه محدود داشته و تقاضاى آنها نسبت به عرضه شان بیشتر مى باشد (تقاضا عرضه). بدین ترتيب اين نوع کالاها در بازار محصولات

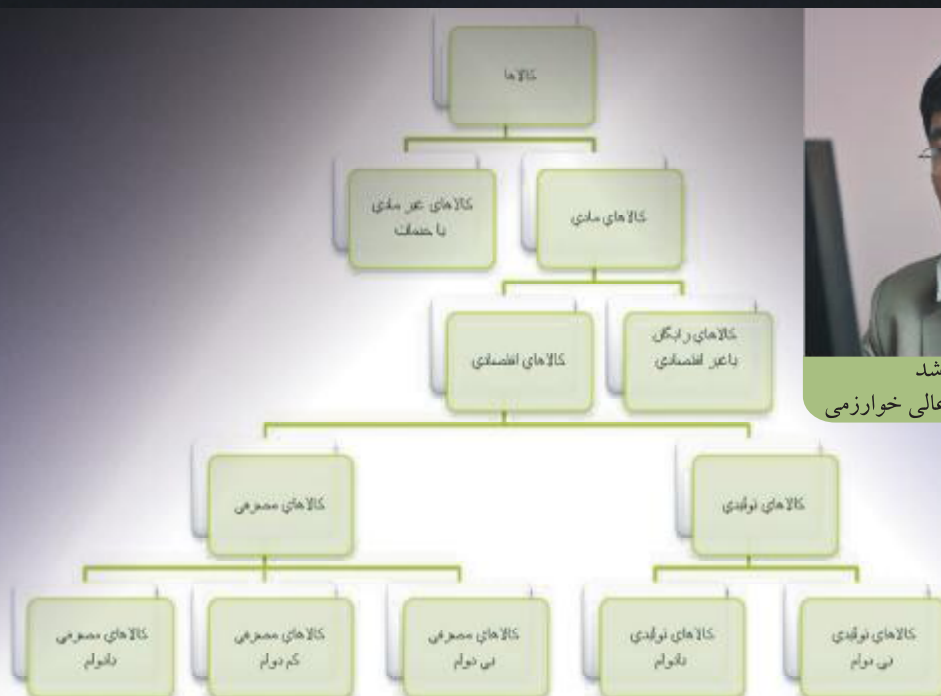
چگونگی استفاده از کالا و استفاده کننده می باشد. مثلاً وقتی زغال برای آشپزی در خانه استفاده می شود، یک کالای مصرفی نامیده می شود. اما اگر عین زغال در فابریکه استفاده شود کالای تولیدی گفته میشود. به این ترتیب موارد استفاده کالا و استفاده کننده نوع طبقه بندی یک کالا را به مصرفی و تولیدی تعیین می کند.

ب) کالاهای تولیدی بادوام (Durable-use Producers' Goods): ماشین آلات، ساختمان، کشتی، تراکتور، کامپیوتر و غیره که توسط تولید کننده گان برای مدت قبل ملاحظه ای جهت تولید کالاها و خدمات مورد استفاده قرار می گیرند، کالاهای تولید بادوام نامیده می شوند. شکل ذیل تقسیم بندی عمومی کالاها را نشان میدهد.

ج) کالاهای مصرفی بادوام (Durable-use Consumers' Goods): این نوع کالاها توسط مصرف کنندگان برای زمان قابل توجهی استفاده می شوند. موتر، تلویزیون، بایسکل، خانه های مسکونی و غیره شامل این گروه می باشند. کالاهای تولیدی (Producers' Goods): کالاهایی اند که جهت تولید سایر کالاها استفاده می شوند. ساختمان، ماشین آلات، تاسیسات، تجهیزات، مواد خام و سایر کالاهای سرمایه ای که توسط تولید کنندگان برای تولید کالاهای مصرفی و کالاهای سرمایه ای جدید به کار گرفته می شوند، کالاهای تولیدی نامیده می شوند.

کالاهای تولیدی نیز مانند کالاهای مصرفی بر اساس مدت عمر شان به دو گروه زیر تقسیم می شوند.

الف) کالاهای تولیدی بی دوام (Single-use Producers' Goods): این کالاها با یک عمل تولیدی به کالاهای دیگر تبدیل می شوند. مواد خام مانند پنبه خام، گندم، آرد، زغال سنگ، برق و غیره در این گروه قرار دارند. این کالاها هویت و شکل اصلی خود را با یک عمل تولیدی از دست داده و به مرحله بعدی تولید انتقال می یابند. عین کالا ممکن است تولیدی یا مصرفی تلقی گردد. و این وابسته به



نجیب الله ارشد
استاد موسسه تحصیلات عالی خوارزمی

تقسیم بندی عمومی کالاها و خدمات براساس استفاده کالاها و خدمات می باشد. یک کالا می تواند تولیدی یا مصرفی باشد. زغال ممکن است یک کالای مصرفی یا تولیدی بی دوام باشد. هم چنان تا کسی می تواند یک کالای مصرفی یا تولیدی بادوام باشد. می توان در کالاها مطلوبیت ایجاد کرد، اما مواد اصلی آنها در طبیعت وجود دارد. تمامی کالاها مبادله نمی شوند. تنها کالاهای اقتصادی وارد بازار شده و مورد مبادله قرار می گیرند. مثلاً آب در دریا به دلیل فراوانی آن مبادله نمی شود ولی در شهر به جهت افزایش تقاضا نسبت به عرضه آن ممکن است بشکه ای ۱۰ افغانی یا حتی بیشتر باشد.

د افغانستان بانک قانون

۸- د بها لرونکي سندونه:

د معاملې وړ د معاملې وړ سند دی چې د ګډون یا تبادلې د ژمنې له لارې د معاملې وړ د پور د بل بها لرونکي سندونه د دفتر په ثبت شوي سند کې شامل دي.

۹- سپارنه: د یوه مبلغ پیسو تحویلول دي چې د بانک د دفترونو د جاري یا سپما په یوه حساب کې شاملېږي. دغه تحویلي د یو تړون پر بنسټ چې د سپارونکي یا د هغه د استازي او بانک تر منځ، بل حساب ته د بېرته ورکړې، لېږدونې په هکله له ټکټانې یا له هغې پرته یا جائزې سره د سمدستې او میعادې غوښتنلیک په وسیله صورت مومي.

۱۰- داخلي: هغه حکمي شخص دی چې مرکزي دفتر یا د راکړې ورکړې اصلي ځای ئې په افغانستان کې واقع وي.

۱۱- غیر فعال حساب: هغه مفهوم

دی چې د دې قانون د شپږ دېرشمې مادې په (۵) فقره کې درج دی.

۱۲- وړ او مناسب شخص: هغه امین او د باور وړ شخص دی چې حرفوي واکونه، کاري سابقه، مالي موقعیت یا بوختیا یې د د افغانستان بانک لخوا د

بانک له مالکیت، ادارې یا تولید څخه نه وي سلب شوی هغه شخص چې د جرم د ارتکاب له امله د واکمنې محکمې لخوا په حبس محکوم شوی وي، مناسب او وړ شخص نه ګڼل کېږي، خو دا چې محکومیت ئې د سیاسي یا مذهبي فعالیتونو په اړه وي، یا د واکمنې محکمې لخوا ورشکسته اعلان شوی وي او یا د شخصي ناوړه چلند له امله د واکمن مقام له لوري د یوه کسب (حرفې) له تر سره کولو څخه یې واکه شوی وي او یا ئې واک د تعلیق په حالت کې راوستل شوی وي.

۱۳- د د افغانستان بانک: هغه مفهوم

دی چې د د افغانستان بانک د قانون په لومړۍ ماده کې درج دی.

۱۴- د مالي شخړو د حل او فصل کمېسیون: هغه کمېسیون دی چې د دې قانون په اته شپېتمه ماده کې درج دی.

۱۵- غیر مېشت: د دې مادې په (۱۰) جزء کې درج شوي له حکمي شخصیت څخه د پرته په مفهوم دی. ۱۶- شخص: له حقيقي یا حکمي شخص څخه عبارت دی.

۱۷- واکمنه استحقاق ونډه: په یوه تشبث کې مستقیمه یا غیر مستقیمه ونډه ده چې لرونکې ئې په سلو کې د لس یا له هغې څخه د زیاتې پانګې یا د رائې ورکولو د حق یا د یوه تشبث په اداره کې چې نوموړې ونډې په هغې کې واقع دي د پام وړ نفوذ د اعمالولو د امکان مستحق وي.

گزارش مختصر زون ساحوی شمال د افغانستان بانک مزار شریف

(۹۲۸۳۹۰۵۳۸۰) افغانی در حسابات شان د بېت
شده است.

قابل ذکر است که در شهر مزار شریف نمایندگی
های دو بانک دولتی، هشت بانک خصوصی
داخلی و یک بانک خصوصی خارجی فعالیت
دارند.

ثبت و جواز دهی صرافی ها و ارائه کنندگان خدمات پولی:

در سال جاری دیپارتمنت نظارت امور مالی د
افغانستان بانک در زون شمال علاوه بر نظارت
بانکها، از مارکیت های صرافی و حواله های
ولایات نیز نظارت نموده به اشخاص واجد شرایط
طبق مقررات به تعداد ۹ قطعه جواز خدمات پولی
و ۴ قطعه جواز صرافی در ولایت بلخ، ۶ قطعه
جواز صرافی در ولایت جوزجان و ۴ قطعه جواز
خدمات پولی و ۲۰ قطعه جواز صرافی را در
ولایت فاریاب به عرضه کنندگان خدمات مالی
توزیع نموده است. در مجموع به تعداد ۱۳ قطعه
جواز خدمات پولی و ۳۰ قطعه جواز صرافی در
زون شمال از طرف د افغانستان بانک صادر
گردیده است.

جمع آوری معلومات اقتصادی و ارائه سیمینار های معلوماتی:

در ماه جوزای سال ۱۳۹۰ بخش مدیریت سیاست
پولی در سطح زون شمال کشور به فعالیت آغاز
نمود. این بخش با آغاز کاوش برای پیشبرد بهتر
امور به جمع آوری آمار و معلومات اقتصادی از
سکتور های مختلف اقتصادی پرداخته است. این
آمار و معلومات میتواند بصورت عموم چگونگی



متذکره میباشد.

ارائه خدمات بانکی جهت جمع آوری عواید و اجرای مصارف دولت:

آمریت ساحوی زون شمال د افغانستان بانک در
سال جاری نیز خدمات ارزنده بانکی را جهت جمع
آوری عواید دولت از مراجع مربوطه ارائه نموده
است، که پروسه اداری آن بصورت شفاف و بدون
تعطل، روزانه صورت گرفته است. بصورت مجموعی
عواید یکه در حسابات مربوط به ارگان های دولتی
کریدیت یا اضافه شده است به (۱۹۵۷۱۱۳۱۸۹۹)
افغانی میرسد.

مجموعاً مبلغ (۱۸۹۱۹۶۶۵۲۵۷) افغانی برای تأمین
خدمات اجتماعی و اجرای پروژه ها از طریق ارگان
های دولتی از غرفه های صرافی د افغانستان
بانک پرداخت گردیده است، که این پرداخت ها با
استفاده از وسایل مدرن تخنیکی و ارائه خدمات
سریع بانکی بصورت شفاف و بدون ضیاع وقت
صورت گرفته است.

ارائه خدمات بانکی به سکتور بانکی :

از آنجائیکه د افغانستان بانک در پهلوی اینک
رهبری نظام بانکی و مالی کشور را بر عهده
داشته و در شرایط کنونی ثبات پولی، ثبات مالی و
سیستم سالم تادیات نیز از وظایف اصلی د
افغانستان بانک محسوب میشود، این بانک در زون
شمال کشور نیز خدمات بانکی را برای تقویه و
رشد سکتور بانکی شامل بانکهای خصوصی و
دولتی و ادامه فعالیت های شان انجام داده است.
طی این دور گزارش دهی مبلغ (۹۸۵۷۴۶۶۴۰۸)
افغانی در حساب بانکها کریدیت شده و مبلغ

طی ماه حمل - قوس سال ۱۳۹۰

مقدمه

فعالیت های کاری و عملیاتی د افغانستان بانک
تحت پوشش و نظارت هفت زون در تمام کشور
تنظیم گردیده است. درین میان زون شمال کشور
با مرکزیت شهر مزار شریف شامل ولایتهای بلخ،
سمنگان، سرپل، شبرغان و فاریاب میگردد.
اینک گزارش مختصری از عملکرد ها و اجرااتیکه
در طی نه ماه اول سال جاری (۱۳۹۰) توسط
آمریت زون ساحوی شمال د افغانستان بانک
صورت گرفته است، خدمت خوانندگان محترم
نگاشته میشود.

آمریت زون ساحوی شمال د افغانستان بانک،
تلاش مینماید تا خدمات معیاری بانکی را به
هموطنان و مشتریان ارائه نماید، که این فعالیت
ها شامل عرضه خدمات بانکی جهت جمع آوری
عواید و اجرای مصارف دولت، ارائه خدمات بانکی
به سکتور بانکی، ثبت و جوازدهی به صرافی ها و
ارائه کنندگان خدمات پولی و جمع آوری گزارش
از فعالیت های شان، جمع آوری معلومات
اقتصادی و تدویر سیمینارهای معلوماتی، تطبیق
برنامه ترویج پول افغانی، فعال سازی دستگاه
های انترنتی، حریق بانکوت های مندرس،
انتقالات نقدی به کابل و نمایندگی های زون
شمال د افغانستان بانک، بازسازی و نوسازی
ساختمانهای بانک و جمع آوری گزارش ماهوار از
عرضه کنندگان خدمات پولی میباشد. آنچه را در
ادامه میخوانید شرح مختصری از فعالیت های



عطا خان اورنای آمر ساحوی زون شمال

فعالیت های اقتصادی و تجاری را در ولایات مربوط به زون شمال کشور نشان دهد، که خود یک گام ارزنده و اثر گذار می باشد، همچنان بخش متذکره یک سلسله سمینار های معلوماتی را در مورد (نقش و وظایف عمده د افغانستان بانک) به نمایندگان ارگان های محلی ولایت بلخ، محصلین پوهنتون و کارمندان آمریت زون ساحوی شمال (مزارشریف) ترتیب و دایر نموده است. سروی فعالیت های ساحوی اقتصادی در زون شمال یکی دیگر از فعالیت های مهم بوده که زمینه تحقق آن بعد از یک سلسله کارهای مقدماتی مساعد شده و در آینده ترتیب توسط بخش سیاست پولی زون شمال انجام خواهد شد.

تطبیق برنامه ترویج پول افغانی:

به منظور تشویق مردم مبنی بر احترام گذاشتن به پول ملی کشور به حیث یک ارزش ملی و استفاده از آن در معاملات اقتصادی روزمره شان، هیئت مختلط به حیث کمیسیون ترویج پول افغانی در آمریت زون ساحوی شمال د افغانستان بانک تشکیل شده است، که بصورت دوامدار و مطابق پلان از بازارهای داد و ستد کالاها و خدمات بررسی مینماید. یافته های این هیئت نشان دهنده آنست که استفاده از پول افغانی در سال ۱۳۹۰ در هنگام انجام معاملات تجاری بیشتر شده و مردم با درک اینکه استفاده از پول افغانی در داد و ستد بیشتر به نفع آنهاست عموماً از پول افغانی جهت خریداری کالاها و امور ضرورت شان استفاده مینمایند. قابل ذکر است که شهر مزار شریف به حیث یک ولایت مهم مرزی که مرکز تجارتی و فعالیت های اقتصادی زون شمال نیز میباشد، به مقایسه سایر شهرهای مهم مرزی مانند: هرات، جلال آباد و قندهار از نفوذ بانکوت های کشورهای همسایه مصئون میباشد. واحد های اقتصادی بعضاً معاملات شانرا به

ارز دالر امریکایی انجام میدهند که مطابق مقررات موجود در زمینه کمیسیون ترویج پول افغانی به رهبری آمریت زون ساحوی شمال د افغانستان بانک با ایشان برخورد قانونی نموده و مجموعاً در سال ۱۳۹۰ مبلغ ۴۵۰۰۰ افغانی معامله کنندگانی را که با اسعار خارجی داد و ستد داشته اند جریمه نقدی نموده است.

فعال سازی دستگاه های انترنتی:

نمایندگی زون شمال د افغانستان بانک به همکاری دفتر مرکزی و بخش آی تی طی سال ۱۳۹۰ برای سهولت در امور و اجراءات بانکی اش یک پایه دستگاه انترنتی افغان تلیمکام را فعال ساخته است. دستگاه متذکره تمام نمایندگی های دافغانستان بانک را در زون شمال با استفاده از سیستم (سی بی اس) با همدیگر وصل میسازد که سهولت های زیادی را در امور یومیه این بانک ایجاد کرده است. برعلاوه در زمینه ارسال و اخذ مکاتیب نیز سهولت های انترنتی ایجاد شده که تمام مکاتیب به اسرع وقت به نمایندگی های مربوطه ارسال و یا اخذ میگردد.

در صورت بروز مشکلات در شبکه انترنتی در نمایندگی های هفت گانه زون شمال د افغانستان بانک، سعی به عمل آمده تا عوارض شبکه از طریق شعبه آی تی حل شده و نمایندگی های ما به کارهای روزمره شان بصورت نورمال ادامه دهند.

حریق بانکوت های مندرس :

جمع آوری پول های مندرس و از کار افتاده و تعویض آن با پول های جدید یکی از مسئولیت های د افغانستان بانک میباشد، که آمریت زون ساحوی شمال د افغانستان بانک در اثر مراجعه مشتریان و تقاضای تعویض پولهای مندرس شان، به مبلغ (۱۲۳۰۱۰۰۰۰) افغانی را که طی مدت چند سال جمع آوری شده بود، تحت نظر هیئت مختلط اعزامی از کابل با تحت ریاست محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک به تاریخ ۳ سنبله سال روان با نهایت شفافیت و حسابداری حریق نمود.

انتقالات نقدی به کابل و نمایندگی های

ولایتی زون شمال د افغانستان بانک:

نمایندگی های د افغانستان بانک در سراسر کشور به حیث بانکدار دولت جمهوری اسلامی افغانستان مسئولیت دارند تا تمام مصارف دولتی را تأمین نموده و از حسابات مربوطه شان مصارف ارگان های مختلفه دولتی را پرداخت نماید. بدین ملحوظ آمریت زون

شمال د افغانستان بانک نیز برای تأمین سیالیت نمایندگی هایش به انتقال نقدی پول به ولایات و مرکز (کابل) و برعکس آن مبادرت ورزیده است که این انتقالات از مزارشریف به مرکز و سایر ولایات بالغ بر (۲۸۶۸۸۷۸۰۰۰) افغانی و (۳۷۳۰۰۰۰۰) دالر امریکایی و همچنان انتقالات نقدی از مرکز و سایر ولایات به مزارشریف بالغ بر (۵۳۹۶۷۰۳۷۹۹) افغانی و (۱۸۲۰۰۰۰۰) دالر امریکایی میگردد.

بازسازی و نو سازی ساختمان های د افغانستان بانک:

استحکامات خزانه نمایندگی د افغانستان بانک واقع در بندر آقینه ولایت فاریاب آماده شده که محل فعالیت نمایندگی بانک در محوطه گمرک و در یک محل مناسب میباشد. خزانه نمایندگی بانک در شهر مزار شریف برای جلوگیری از رطوبت بصورت مکمل با سنگ مرمر فرش گردیده و برای جا به جا ساختن مناسب بانکوتها، با قفسچه های فلزی مجهز شده است. کار تعمیر نمایندگی د افغانستان بانک در شهر سرپل توسط شرکت ساختمانی اکیفر به تاریخ ۲/۵/۱۳۹۰ آغاز گردید که تاحال ۶۰٪ کاری آن تکمیل گردیده است. با اكمال کار اعمار تعمیر متذکره، نمایندگی بانک از تعمیر کهنه کرابی به تعمیر جدید نقل مکان نموده و در یک فضای بهتر که شایسته نمایندگی بانک مرکزی در آن ولایت میباشد به فعالیت اش ادامه خواهد داد.

جمع آوری گزارش ماهوار از عرضه کنندگان خدمات پولی:

در ۹ ماه گذشته سال ۱۳۹۰ از طرف دیپارتمنت ساحوی مرکز تحلیل معاملات و راپورهای مالی افغانستان در تمام ولایات زون شمال سیمینارهای آموزش مقرر خدمات پولی و صرافی بر گزار گردیده است. همچنان محتوای کتاب های جدید شناخت مشتری و معاملات مشکوک به تمام عرضه کنندگان خدمات پولی و صرافانی که راجستر شده اند آموزش داده شده است. طبق معمول گزارش خویش را ماهوار به این دفتر ارسال و عرضه کنندگان خدمات پولی متخلف جریمه نقدی گردیده اند.

همکاری در بخش تمدید جواز ها با دفتر ساحوی نظارت امور مالی آمریت زون شمال دافغانستان نیز صورت گرفته است. ●

په اروپا کې اقتصادي، مالي او پولې ثبات



ژباړه: عين الله عيان

کړکيچ څخه وړاندې د ناسمو (نامعقولو) مالي سياستونو درلودل ؤ چې له امله يې مالي سکتور له یو لړ نویو ستونزو او ننگونو سره لاس او گريوان شو، نو ځکه د یورو زون زیاترو هېوادونو مخکې له کړکيچ څخه یو شمېر فرصتونه د لوی اقتصاد د مطلوبه شرایطو په اوږدو کې له لاسه ورکړي چې لاملونه یې د ملي بودجې د کسر کموالی، گړندي پورونه او د تحکیم کوونکو د ازاد فعالیت لپاره د اتومات چاپیریال نه برابرول دي. د کړکيچ له پیل څخه یو کال وړاندې، (۲۰۰۷ کال کې)، د یورو زون کسری بودجه د کورني ناخالص تولید ۰.۷ سلنه او د پاتې پورونو کچه د کورني ناخالص تولید په سلو کې له ۶۰ څخه زیاته ښودل شوی دی.

په هر حال، باید به یاده ونه باسو چې په دې وروستیو کړکيچونو کې مالي سیاست له دوگونې ننگونې سره مخ شوی دی. ◀

په ټولیزه توګه د یورو زون د هېوادونو پورونه په ۲۰۰۷ کال کې له راکمېدو څخه وروسته، د کورني ناخالص تولید شاوخوا ۶۶ سلنه جوړوله چې روان کال لپاره یې د کورني ناخالص تولید ۸۸ سلنې ته د زیاتیدو وړاند وینه شوې دی. د یورو زون او اروپايي ټولنې له ځینو غړو هېوادونو سره د متحده ایالاتو او جاپان اوسنۍ مالي وضعیت هم خراب شوی دی. سره له دې چې په ۲۰۱۰ کال کې د یورو زون په ډیری هېوادونو کې مالي ثبات او پیاوړتیا لپاره بې دریغه هلې ځلې پیل شوي دي، خو د ۲۰۱۱ کال د سپرلنې وړاندوینې پر بنسټ تمه کېږي چې د یورو زون د هېوادونو (ګډ دولت) کسري بودجه تر ۲۰۱۲ میلادي کال پورې ۳.۵ سلنې ته راټیټه شي.

د یورو زون په هېوادونو کې د ډېری ستونزو د را پیدا کېدو عمده لامل له

زمونږ د پالیسۍ د ابزارونو پلي کول
۱- په یورو زون کې پولې او مالي ثبات لپاره مالي ټینګښت او د هغې اغیزې د وروستیو کړکيچونو له امله د نړۍ په اکثر و صنعتي هېوادونو کې شدید مالي بحران رامنځته شوی دی. په پرمختللو هېوادونو کې ډیری دولتونه د دویم نړیوال جنگ راهیسې د بودجې له لوړ کمبود (کسر) او د کورني ناخالص تولید په نسبت د زیاتو پورونو له کبله له اقتصادي رکود سره لاس او گريوان دي چې له امله یې په یورو زون کې، د کمبود (کسر) او پور د شمېرې کچه لوړه شوې ده.

د اروپايي کمیسیون د راپورونو پر بنسټ، په ټولیزه توګه د یورو زون د هېوادونو کسري بودجه په ۲۰۰۸ کال کې د کورني ناخالص تولید ۲.۰ سلنې څخه په ۲۰۱۰ میلادي کال کې د کورني ناخالص تولید ۶.۰ سلنې ته زیاتوالی موندلی دی.

خپلو هم سیاله بانکونو ته د (مناسب تضمین) په بدل کې د یورو سیستم د ملاتړ، اعتبار او د عملیاتي فعالیتونو په ترسره کولو کې له زیان څخه د ژغورلو په موخه پورونه ورکوي. که چېرې د نوموړو بانکونو لخوا برابر شوی تضمین تر پوښتنې لاندې راشي، په دې صورت کې مرکزي بانک ته دا ستونزمنه ده چې مالي سکتور لپاره وړ نقدینه گټه (سیالیت) برابره کړي.

له پورته ټولو ټکو څخه، دې پایلې ته رسیږو چې مونږ اقتصادي، مالي او د بیو د ثبات تعقیبولو لپاره د سیاست روښانه اېزارونو ته اړتیا لرو.

لومړی، خپلواک مرکزي بانک مجبور او مکلف دی چې د بیو ثبات تامین کړي او په ورته وخت کې باید د حساب ورکولو په موخه په منځنۍ او اوږد مهاله دورو کې د شتمنیو د بیو د پرمختګ اغیزې هم په پام کې ونیسي. دویم، مالي سیاستونه عموماً، خو په ځانګړې توګه په یورو زون کې باید داسې په لار واچول (پلي) شي چې په پایله کې یې عامه مالي سیستم په هر حالت کې خوندي وساتل شي، دا کار به ملي دولتونو ته په اغیزناکه توګه د سوداګریزو مخالفتونو پر وړاندې د غیر ارادي (اتوماتیک) ټینګښت امکانات برابر کړي. خو دې موخې ته د رسیدو لپاره باید عامه پورونه په یو ثابت او متوازن حالت کې پاتې شي، همدا رنگه مالي سیاست باید کافي احتیاطي بودجه د شدید اقتصادي کړکېچ د حلولو لپاره له ځانه سره ولري. دا احتیاطي بودجه له

عامه پورونه چې معمولاً د مالي موسساتو لخوا د کم خطر لرونکي شتمنی په توګه اخیستل کېږي او ورڅخه د نوې سوداګرۍ د عملیاتو د ضمانت په توګه کار اخلي، د بېلګې په توګه، کله چې د عامه پورونو، نقدینه گټې او حتی د مالي موسساتو د پورونو په ورکړه باندې د مالي مارکیټونه شک پیدا شي، نو دا کار په خپل وار بې ثباتي منځته راوړي او په مالي سکتور باندې له بلې خوا ډېر اغیز کوي. په دا ډول شرایطو کې عملیات (مالي فشار) هم کولای شي چې یو مرکزي بانک له سخت ناوړین سره مخ کړي. که چېرې مالي موسساتو ته په یو با ثباته وضعیت کې مالي بې ثباتي پیدا کېږي، په دې صورت کې د پولی سیاستونو او مالي بورډ هیئت د مرکزي بانک اصلي دنده چې د قیمتونو ثبات دی، هم له خطر څخه خالي نه ګڼي. مرکزي بانک له یوې خوا ځان د مالي سکتور لپاره د کافي نقدینه گټې د برابرولو او له بلې خوا د خپلواکۍ د خوندي ساتلو او قیمتونو د ثبات د تامینولو مسوولیت په غاړه لري. تر څو د بیو د ثبات په موخه د مرکزي بانک ژمنه تر پوښتنې لاندې رانشي. په همدې ترتیب، د مرکزي بانک په بیلاتنس شپې کې د زیاتو خطرونو او په مالي بازارونو کې د نامطلوبو انګیزو د مخنیوی په موخه د مرکزي بانک ټول اقدامات پرته د مالي موسساتو د دیوالي کېدو له ملاتړ څخه، باید استثنایي او موقتي وي.

د یورو زون اروپایی مرکزي بانک (ECB) د قانون د ۱۸.۱ مادې سره سم

له یوې خوا په اقتصادي فعالیتونو کې شدید انقباض منځ ته راغلی چې له امله یې ځینو هېوادونو د مالي اقداماتو کڅوړې (بستې) جوړې کړي، خو د ناوړه کړکېچ له اغیز څخه په امن کې پاتې شي. له بلې خوا، دولت د مالي موسساتو د ژغورلو او د مالي سیستم د ړنګېدو د خطر پر ضد د مبارزې او د مالي وضعیت د خرابېدو له امله د بانکدارۍ سکتور د اقداماتو په ځانګړې توګه د ایرلنډ د قضیې، د ملاتړ تر څنګ هڅه کړې چې د مالي سکتور د ثبات او د ټولیزه پور او کسري کچې تر منځ اړیکې لا پسې ټینګې کړي.

د بانکدارۍ د نړیوال سیستم کمزوري په عامه مالي چارو باندې نېغ په نېغه اغیز کولای شي. د بانکدارۍ د کړکېچ اغیز سره له دې چې یو ستر خطر دی، خو د پولی څخه د وتلو په پایله کې د ملي بودجې په جذب تمامیري، یورو زون، تر اوسه پورې د اروپا په کچه ډېری څارنیز بنسټونه سره یو ځای د مالي سکتور د کړکېچ د هوارولو لپاره ګمارلي دي. دا ډول موسسې د اروپا په کچه د خطراتو د مخنیوی په موخه د بانکدارۍ د نړیوال سیستم او عامه مالي چارو تر منځ د اړیکو د ټینګولو په موخه له معقولو مقرراتو او مهمو مالي مؤسسو د سیستماتیک څار څخه کار اخلي. چې دا کار د اروپا د اډانې د وضاحت لپاره په بنسټیزه توګه یو اړین ګام ګڼل کېږي.

د عامه مالي چارو کمزوري هم د مالي سکتور د ثبات لپاره سخته تمامیدای شي.

د بیمې او تقاعد مسلکي مقاماتو (EIOPA) او د اروپا د بیه لرونکو پانې او بازار مقاماتو (ESMA) په ګډه همکارۍ به مالي بازارونه په ځیرتیا سره تر څارنې او جدې کنټرول لاندې ونیسي.

په هر ترتیب د لوی اقتصاد په احتیاطي څارنه کې د ډېرو کارونو تر سره کولو ته اړتیا پیدا کېږي. لومړی، له دې څخه ډاډ چې پېش بڼې شوي اصلاحات په ټولیزه توګه په اروپا او نړیواله کچه په سم ډول تطبیق شوي دي او دویم، همدا ډول د اروپا مرکزي بانک په خپل وار دې موضوع ته اشاره کړي چې په نورو ساحو کې د لا پرمختګ په موخه باید د مهمو مالي نهادونو سیستماتیک عملیات، د بانکدارۍ سیستم او د مالي بازارونو کړنې په سمه توګه وڅارل شي.

په غړو هېوادونو کې د مالي سکتور د ثبات او د نه اعسار (solvency) تر منځ د اړیکو په پام کې نیولو سره، شخصاً زه پر دې موضوع ډېر ټینګار کوم چې مونږ باید یو ګام مخکې د یورو زون په قضیه باندې بحث وکړو او د یورو زون خصوصاً د موجوده ستونزو د حل لپاره د بانکي میکانیزم نهايي تصویب په پام کې ونیسو. په وروستۍ څپرکه کې د یورو زون اداري سیستم او نوي اصلاحات باید داسې چمتو شي چې مالي ثبات او اقتصادي تامین لپاره اغیزناکه ابزارونه په کې په ښه توګه څرګند شوي وي. مونږ په یورو زون کې د لوی اقتصاد لپاره یو څارنیز احتیاطي اډانه په پام کې لرو چې له یوې خوا به د نړۍ اقتصاد ته بهېدو وېځني او له بلې خوا به د یورو په زون کې د بيو ثبات تامین کړي. ●

کوي، که چېرې د یورو زون هېوادونه د مالي ثبات او لوی اقتصاد د لا پیاوړتیا، پراختیا او ټینګښت لپاره د اروپا د قانون جوړونې په غونډه کې موجوده اقتصادي اصلاحات تر بحث لاندې ونیسي، بیا هم کافي نه دي، مونږ د میکانیزم نهايي تصویب، په ځانګړې توګه د ودې او ثبات د ژمنې د عملي کولو لپاره لا ګړندیتوب او همدارنګه د لوی اقتصاد د سیاستونو د اډانې اساسي څارنې ته اړتیا لرو. د تیرو میاشتو تجربو د کورني او بهرني نه انډول د اصلاح کېدو اهمیت په وضاحت سره په ګوته کړی دی. مونږ د حکومت په اډانه کې د لا زیات موثریت په موخه د ابزارونو پلي کولو، په ځانګړې توګه د مالي او لوی اقتصاد د داسې نورو شاخصونو څخه ګټې اخیستنې ته اړتیا لرو. د یورو زون د غړو هېوادونو په اډانه کې په ملي کچه د معقولو سیاستونو د لا ښه پلي کولو په پایله کې د پیاوړې ملي بودجې غوښتنې راپیدا کېږي. مونږ همدارنګه د لوی اقتصاد د پرمختګ، پیاوړتیا او پراختیا لپاره په اروپا او د نړیوال سیاست په ټولنو کې احتیاطي څارنې لرو، څرنګه چې پوهیږو، ټینګ (جدي) بانکي مقرراتو او د زیانونو جبران لازمي پانګې ته اړتیا لري. نو له حد څخه د زیاتو پورونو اخیستلو لپاره باید انګیزې کمې او تر پوښښ لاندې نیول شي او په ورته وخت کې د سازماني جوړښت لپاره مالي څار په لار واچول شي.

د اروپا د سیستماتیک ریسک (خطر) بورډ (ESRB)، د سیستماتیک خطر د ملاحظه کولو په موخه د خبردارۍ او سپارښتنې لپاره جوړ او په لار اچول شوی دی چې د اروپا له بانکي مقاماتو (EBA) څخه جوړ اروپايي څارنیز چارواکو (ESAs)، د اروپا

یوې خوا په مرکزي بانک باندې د پولې سیاست د اجراء کولو له امله د فشار مخه ونیسي او له بلې خوا د مالي وضعیت د ژغورولو تر څنګ، خوځنده اقتصادي موخو لپاره د قیمتونو ثبات هم تامین کړي. او دریم، که چېرې لوی اقتصادي لپاره احتیاطي سیاستونه په ښه توګه په لار واچول شي، نه یوازې په مالي بازارونو کې به د کړکېچ تر شاه خطرونه کم، بلکې مالي او پولې سیاستونو پر وړاندې به خطر هم کم شي.

۲- په یورو زون کې د مالي سیاستونو او لوی اقتصاد د احتیاطي ابزارونو پیاوړتیا دا موضوع ما د یورو زون د اقتصادي ریفورم د اډانې جوړولو ته مجبوروي. زما په اند مونږ دې موافقې ته رسیدلي یو چې د یورو زون په هېوادونو کې د اقتصادي سیاستونو د ټیکاو لپاره د دولتونو اقتصادي اډانه د پولې ټولنې د لازمو شرایطو سره سم نیمګړې دی. د معقولو مالي سیاستونو د تامین په موخه په غړو هېوادونو کې د ثبات او ودې ژمنې په مساوي توګه نه دي عملي شوي. همدا ډول مونږ د یورو زون د هېوادونو ترمنځ د سیالۍ د تامین لپاره په اصطوری حالاتو کې د ابزارونو د کمښت په ویره کې یو چې له امله یې د اسعارو د ټولنې په داخل کې ستر ناتوازنتوب او نا ټینګښت کېږي.

د اروپا مرکزي بانک د دې پس منظر پر وړاندې د خپلو قوانینو د پلي کېدو تود هر کلی کوي او د اروپا په کچه د مالي او لوی اقتصاد د څارنې په موخه د موجوده اډانې پیاوړتیا او پراختیا، یو ستر ګام ګڼي. خو سره له دې هم، د اروپا د مرکزي بانک شورا د خپلو بې دریغه هلو ځلو او نه سترې کیدونکو کوشښونو په پایله کې سیاست جوړونکو ته دا موضوع په ډاګه



چین کشوری است که از نگاه نفوس و تکنالوژی مقام اول را در جهان دارد، روی همین ملحوظ نیازمندی های این کشور به مواد خام و اولیه، این کشور را به امریکای لاتین و افریقا رسانیده است، درین اواخر افغانستان نیز با سپردن معدن مس عینک و نفت آمو دریا در ردیف این کشورها قرار گرفته است.

بر اساس سرازیر شدن کمک های جامعه بین المللی در ۹ سال گذشته و افزایش تقاضاها برای واردات در افغانستان، چین صادرات خود را به این کشور به دو میلیارد دالر افزایش داده و کشور چین توانست بجای کمک به افغانستان به تجارت و سرمایه گذاری خود توجه بیشتر نمود، طوریکه شرکت (ام سی سی) این کشور در مزایده ۲۰۰۸ در رقابت با کشورهای کانادا، قزاقستان، روسیه و امریکا موفق گردید تا بزرگترین قرار داد صنعتی

افغانستان را که عبارت از قرار داد مس عینک است از آن خود نماید.

این معدن که در سطح جهان ازبزرگترین معدن مس بشمار رفته و در حدود ۱۱ میلیون تن مس را در خود داشته و کشور چین وعده سپرد تا با ایجاد یک دستگاه تولید برق به ظرفیت ۴۰۰ میگاوات در کنار این معدن، ایجاد مکاتب، شفاخانه ها و ساخت خط ریل تا به کشور تاجکستان و ایجاد ۸۰۰۰ شغل به استخراج این معدن آغاز نماید.

به سلسله قرار داد قبلی افغانستان بار دیگر قرارداد استخراج حوزه نفت آمو دریا را با کشور چین عقد نمود، شرکت ملی نفت چین اجازه یافت تا اکتشافات خود را در ساحه نفت شمال افغانستان آغاز نماید البته این اولین قراردادی است که در افغانستان در پی استخراج معدن صورت میگیرد که در حدود ۸۷ میلیون بشکه نفت را در خود

دارد که شرکت مذکور ۵۱ درصد حق الامتیاز و ۲۰ درصد تکس به افغانستان خواهد پرداخت، همچنان ۴۷ شرکت چینی دیگر نیز در بخش های مختلف در افغانستان تا فعلاً سرمایه گذاری نموده به فعالیت خود ادامه میدهند، که فعالیتهای شان در بخش رشد اقتصادی و تأمین امنیت رول اساسی را یفا مینماید.

افغانستان با کشور چین با وجود همسرحد بودن، راه منظم تجارتی ندارد. درحال حاضر ایجاب مینماید تا راه جاده تجارتی با چین اعمار گردد و بنادر افغانستان با چین وصل گردد. با توجه به رشد اقتصادی سرمام آور چین، اکنون این ضرورت بیش از گذشته احساس می شود که روابط تجارتی، اقتصادی و ترانزیتی میان افغانستان و چین بیشتر از گذشته گسترش یابد.

براساس گزارش بانک جهانی رشد

کاهش بیکاری میگردد، زیرا سرمایه گذاری خارجی در افغانستان باعث از بین بردن گروه های مختلف بیکاری در کشور گردیده که متشکل از افرادی میگردد که قدرت و توانایی کار را داشته و در جستجوی کار میباشند مانند بیکارانی که برای اولین بار داخل بازار کار می شوند، آنگاه جوانانی که از مکاتب و پوهنتون ها فارغ می گردند، کسانی که قبلاً مشغول کار و بنا بر دلایل مختلف از کار بیکار گردیده اند یا افرادی که تازه به سنین کار رسیده اند که اینها همه از وابستگان خانواده ها میباشند که باید بخاطر ادامه حیات خود به کار نیازمند بوده، امروز متأسفانه این پدیده در هر خانواده موجود بوده و سبب ایجاد مشکلات گوناگون در جامعه میگردد که امید است با ورود سرمایه ها در کشور رفته رفته این پدیده شوم از بین برود.

نماید، با وجود اینکه اگر شرایط سرمایه گذاری خارجی در افغانستان بهتر گردد سایر سرمایه گذاران کشورهای خارجی غیر از کشور چین خواهش سرمایه گذاری را خواهند نمود، که سبب انتقال دانش تکنالوژی عصری، رشد اقتصادی، تولید کالاهایی که بتواند در سطح بین المللی رقابت نماید گردیده، زمینه تسریع ورود سرمایه گذاری خارجی منافع، متقابلی را برای افغانستان و سرمایه گذاران خارجی به بار خواهد آورد.

به تعقیب سرمایه گذاری کشور چین و سرمایه گذاری سایر کشورها و موسسات خارجی سبب کاهش تورم داخلی و عواید افراد طبقات پایین جامعه گردیده، باعث انتقال تکنالوژی و اثرات مثبت آن در رشد اقتصادی کشور، توسعه صادرات، کاهش واردات و ایجاد کارخانجات، فابریکه ها، جذب نیروی کار، افزایش سطح اشتغال و

اقتصادی چین در سال ۲۰۰۹ به ۸.۴ فیصد و در سال ۲۰۱۰ به ۸.۷ فیصد افزایش یافته و در سال ۲۰۱۱ نیز به این سرعت رو به افزایش است. این کشور نیاز جدی به منابع طبیعی و مواد خام کشورهای جهان بخصوص کشورهای منطقه دارد و افغانستان میتواند بهترین تأمین کننده مواد برای چین باشد. منابع طبیعی دست نخورده افغانستان یکی از عواید ملی است که چین را بسوی افغانستان کشانیده است. کشورهای صنعتی به مواد خام و مواد سوخت ضرورت میرم دارند. در سال های اخیر چینیایی ها درصدد یافتن مواد سوخت برای آینده صنعت خویش اند، ساخت جاده ارتباطی و اخان با سین کیانگ میتواند بهترین راه ارتباطی برای آن کشور، برای دسترسی به واردات منابع طبیعی باشد.

چین همچنان آروزو مند است تا در بخش های مختلف استخراج مواد خام و سایر عرصه ها در افغانستان سرمایه گذاری بیشتر





روشان احمد
مسوول حسابات مالي و سرمائوي

وتوضیح اختلافات بوقوع پیوسته بین افراد بوده است که، تا آنها با هم نشسته به حل اختلافات بپردازند. همچنان در مورد حقایق و احساس شخصی آنها معلومات داده شده وسهواً هر کدام یکی از آنها یادداشت گرفته شده وساحات توافق وعدم توافق را تشریح وتوضیح نموده و توجه به خصوص به اصل تضاد ها و اختلافات معطوف گردیده است. همه جوانب وامکانات راه حل آنرا جستجو و بعداً به راه حلی که مورد قبول همه قرار گیرد یعنی مورد تأیید اعضای جرگه یا میان جی ها قرار گرفته وشخص حق به جانب وشخص ملامت تثبیت گردیده در مورد فیصله صادر می گردد.

ب: روش مصالحه وهموار سازی:

این روش عبارت از روش در یافت راه های رسیدن به اهداف واز بین بردن موانع بوده، طوریکه نزد همه جوانب درگیر اختلافات وتضاد ها قابل قبول باشد. در این جا سه اصل اساسی در حل تضاد ها و اختلافات قابل می باشد است.

برد وباخت، یعنی به نفع یکطرف وضرر جانب دیگر

باخت وباخت، یعنی به ضرر هر دو جانب

برد وبرد، یعنی به نفع هر دو جانب

حال هر یک از موضوعات فوق الذکر را ذیلاً

مورد بحث وتحلیل قرار میدهیم: ◀◀

باشد که از ضروریات کارمندان ومشکلات آنها نشأت نموده و با خواست اداره یا موسسه در تضاد واقع می گردد. مثلاً در بعضی مواقع اداره بر حسب ضرورت می خواهد برخی وظایف انجام یابد.

برای بسر رسانیدن آن افرادی را موظف میسازد که، انجام دادن این وظیفه خلاف میل وتوقعات آنها می باشد و ناگزیر اشخاصی را که به اجرای این وظیفه موظف می شوند دچار یک نوع تشویش گردیده، بدین وسیله یک نوع بی میلی ویا نارضایتی از خود نشان داده که این نارضایتی به ذات خود تضاد و اختلافات را بین آنها واداره (رهبری موسسه) بوجود میآورد.

تضاد ها و اختلافات بین اعضای یک اداره

این نوع تضاد ها و اختلافات که بین اعضای یک اداره بوقوع می پیوندد، عبارت از اختلافات در طرز تفکر و مبارزه برای بدست آوردن امتیازات وظیفوی و یا بدست آوردن امتیازات مادی ومعنوی می باشد این تضاد ها و اختلافاتی که بین دو یا بیشتر از اعضای یک اداره واقع می شود، باعث بد بینی های بین اعضا می گردد که، مثال های زیادی از این نوع تضاد ها و اختلافات در ادارات می شود.

تضاد ها و اختلافات بین ادارات

اکثراً رقابت ها بین ادارات وارگان ها باعث ایجاد تضاد ها و اختلافات بین آنها می گردد مشکلات منابع اقتصادی، کسب صلاحیت، قدرت وغیره، ادارات با ارزش می باشد که باعث ایجاد تضاد ها و اختلافات بین ارگان ها و یا ادارات می گردد که مثال های این نوع تضاد ها اکثراً دیده شده است.

کنترول وحل تضاد ها و اختلافات

جهت کنترول وحل تضاد ها و اختلافات روش های ذیل عموماً در نظر گرفته می شود:

الف: روش مباحثه غرض حل پرابلم ها:

مباحثه روی حل پرابلم ها حاوی شرح

تضاد ها

و اختلافات در

اداره یا موسسه

وقتیکه از تضاد صحبت بعمل میآید، ضروری نیست که همیشه دارای مفهوم منفی باشد. یعنی تضاد در اداره و یا موسسه مانند قدرت در اداره وسیاست اداره دارای ارزش هایی بوده می تواند جنبه مثبت نیز داشته باشد. مثلاً اگر تضاد برای برآورده ساختن اهداف کمک کند دارای ارزش مثبت ودر غیر آن ارزش منفی خواهد داشت پس نظر به توضیحات فوق الذکر به دو نوع تضاد اشاره شده می تواند:

الف: تضاد ها یا اختلافات دارای ارزش مثبت که این تضاد ها در برآورده ساختن اهداف موسسه یا اداره کمک می کند.

ب: تضاد ها و اختلافات دارای ارزش منفی که، برعکس در برآورده ساختن اهداف موسسه یا اداره مخالفت ها را بوجود میآورد.

تضاد ها و اختلافات در یک موسسه به اشکال ذیل بروز می کند:

بروز تضاد ها و اختلافات بین افراد واداره (رهبری موسسه)

این نوع تضاد ها و اختلافات که اکثراً در ادارات وموسسات بوقوع می پیوندد، عبارت از تشنج بین افراد واداره آن (رهبری موسسه) می

متضاد ودارای اختلافات (امر و مادون)
روش مختلط مثبت را اتخاذ نموده، بدین
معنی که، آنها راه حلی را جستجو می کنند
که، هدف هر دو جانب بطور مطلوب و قابل
قبول هر دو جانب برآورده شود. این
موضوع میرساند که، هر دو طرف به
کیفیت تصمیم خود علاقه داشته و اهداف
خود را نیز ارزشمند می دانند که این
مفاهمه مستقیماً بر غلط فهمی ها فایق
آمده و در راه حل تضاد ها و اختلافات با هم
همکاری می نمایند مثلاً اگر زیر دست با
وجود داشتن تضاد اجازه شرکت در جنازه
دوست خود را از امر بخواهد و او با کمال
خوش بینی به او اجازه بدهد، این اصل در
حل تضاد های شان کمک نموده و بعداً
بیش از پیش با امر همکاری خواهد کرد
که، در این حالت هر دو جانب برنده می
باشند.

بطور مثال هرگاه تضاد و اختلافی بین امر
و عضوی از اداره وجود داشته باشد و زیر
دست یا همکار مذکور اجازه شرکت در
جنازه دوست خود را بخواهد و امر به او
اجازه ندهد، پس در این لحظه وجود او در
اداره نسبت اینکه هدف شخصی او برآورده
نشده است مفید نبوده و علاوه بر اینکه خود،
کار نمی کند، سایر اعضای دفتر را نیز به
عدم همکاری تشویق می نماید، که در این
حالت چون آرزوی دیگران برآورده نشده
بازنده بوده و در صورت بیکار بودن زیر
دست و تبلیغ بر ضد امر و تحریک دیگران
به ضد امر شعبه، او نیز (امر نیز) بازنده
می باشد.
در حالت سوم: یعنی ارتباط برد و برد می
توان گفت که در این حالت هدف هر دو
طرف درگیر تضاد ها و اختلافات، برآورده
شده می باشد. در این حالت هر دو جانب

در حالت اول: یعنی برد و باخت، اگر امر با
در نظر داشت قدرت قانونی خود، کاری را
که خلاف میل زیر دست باشد و یا خلاف
قانون باشد، بالای او تحمیل نماید و در
صورت عدم اجراً از قدرت مجازات استفاده
نماید، در این حالت امر یا منیجر برنده
است، اما زیر دست که کار بالای او تحمیل
گردیده و از نگاه روانی یا جسمانی آماده
اجرای آن نبوده و روحاً و جسماً زیر فشار
آمده است، بدینوسیله بازنده می باشد.
در حالت دوم: یعنی باخت و باخت می توان
گفت که در این حالت هر دو جانب یعنی
اداره کننده و اداره شونده هر دو در حالت
باخت قرار داشته، یا به عبارت دیگر هیچ
جانب برنده نمی باشد، زیرا در این حالت
خواست هر دو طرف درگیر تضاد ها
و اختلافات برآورده نشده و باعث عدم اقناع
هر دو طرف می گردد.



د افغانستان بانک خبرتيا

د افغانستان بانک د مخکنی خبرتيا په لړ کې، يو ځل بيا ګرانو هيوادوالو ته خبر ورکوي چې د خپلو راکړو او ورکړو د لا اسانتيا لپاره، هغه زړې، مندرسې او شلیدلې پیسې چې په لاس کې لري، کولای شي په لږ وخت کې د افغانستان بانک او د سوداګریزو بانکونو ټولو نمایندګیو ته د هيواد په ۳۴ ولایتونو کې وسپاري او پر ځای یې نوی بانکوټونه تر لاسه کړي. باید یادونه وشي، هغه بانکوټونه چې له ۱۳۸۲ هجری لمریز کال څخه تر اوسه په چلند کې دي، ټول یو شان ارزښت لري او په ارزښت کې هیڅ ډول توپیر نشته او زموږ هيوادوال کولای شي، یوازې هغه بانکوټونه د بدلیدو لپاره راوړي چې زاړه، بیکاره او مندرس شوي وي. هیڅوک نشي کولای د زړو او مندرسو بانکوټونو د بدلولو په وخت کې کمیشن واخلي. د هر ډول کمیشن اخیستل غیر قانوني او د سرغړونکي سره به قانونی چلند وشي. زموږ هيوادوال په راتلونکې کې هم کولای شي، زاړه او مندرس بانکوټونه چې په لاس کې لري وخت په وخت د تعویض لپاره سوداګریزو بانکونو ته راوړي، خپلو حسابونو ته یې وسپاري او یا یې پر ځای نوي بانکوټونه تر لاسه کړي.

BanK

Da Afghanistan Bank (Publication)

1390

ISSUE **56** FIFTH YEAR FEBRUARY 2012



Da Afghanistan Bank

(Central Bank of Afghanistan)